Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 159 (14270) | 1976 оной июлиин 7, среда | Сэн 2 мүнгэн

ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ АША ТУҺАДА

Би юрын хүдэлмэришэн Буряадайнгаа областной партийна организацие түлөөлжэ, КПСС-эй түүхэтэ XXV съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа һэм. Тиихэдэ Москвагай һургуулинуудай һурагшанар, пионернүүд маанадые амаршалхадаа, иигэжэ хэлээ бэлэй: «30 жэл соо манай полинууд дариин үнэрөөр бэшэ, хилээмэнэй үнэрөөр анхилна. 30 жэл соо сэбэр замби доро Эхэ оромнай сэсэглэн хүгжэнэ»...

Манай олонациональна совет арадай эгээл ехэ зол жаргал, XX зуун жэлэй эгээл һайхан шэнжэ энэл бэшэ гү? Тиимэ. Дэлхэйн түүхэдэ үзэгдөөгүй удаан саг соо сэбэр замби доро манай орон хүгжэнэ. 32 жэл соо. Һанаад үзэхэдэ дэмбэрэлтэй байнал даа.

Ленинэй орденто манай заводой хүдэлмэришэд Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөе. тэрэнэй абаһан шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшаана, дэмжэнэ. Энэ ушар хадаа партиин XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлгын тон шухала алхам мүн.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй энэ зүблөөн дээрэ хэлэһэн удха түгэлдэр, ялас гэмэ үгэ маанадай, юрын хүдэлмэришэдэй онсо анхарал татаа. Үгэтэйпь танилсаад байхадаа, зүрхэ сэдьхэлээ ехэ ханаабди. Юуб гэхэдэ, дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха, буу зэбсэг ехээр гаргаха ябадалые хорихо, бүхэдэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые саашадань батадхаха хэрэгтэ манай партиин, нүхэр Л. И. Брежневэй өөрынь ябуулжа байһан сэхэ шууд политика сүм зорюулагданхай байһаниинь эли болон харагдана ха юм. Энэ ушар маанадые омогорхуулна, бүри һайнаар. габшагайгаар ажаллахыемнай уряална.

Манай заводой коллектив партиин XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ, байгша онойнгоо түрүүшын хахад жэлэй даабарииие болзорһоонь урид дүүргээ. Тиигэжэ Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ шадаал һаа хубитаяа ехээр оруулхые оролдоно гээшэбди. Энэ хадаа эб найрамдалай бүри батаар мандахадань горитой нүлөө үзүүлхэ ха юм.

Г. БАДМАЕВ,
ЛВРЗ-гэй слесарь,
Ленинэй орденто.

БҮРИН ТҮГЭС ҺАЙШААЛ, БҮГЭДЭ АРАДАЙ ДЭМЖЭЛГЭ

Байгша оной июниин 29—30-да Берлиндэ болоһон Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференциин хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегациин тоосоое КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюро хаража үзөөд, делегациин ажал ябуулгые хүсэд бүрин һайшааба. Тус конференци үнгэргэлгэ, тэрэнэй дүнгүүдынь эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, холбоо харилсаанай болон социальна дэбжэлтын мандажа байгаа Европын түлөө тэмсэлдэ шухала хубита болоо гэжэ Политбюро тоолоно.

Энэ тобшололые бүхы совет коммунистнууд, бүхы совет арад һайшаан зүбшөөнэ, партиин политикые халууняар һайшаана, КПСС-эй ЦК-гай Центральна Комитедэй Политбюрогой, ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эб найрамдал бэхижүүлхын, коммунизм амжалтатайгаар байгуулхада гадаадын таатай нүхэд эрхэ байдал бии болгохын түлөө хэжэ байгаа олон талатай, шууд сэхэ ябуулгые үндэрөөр сэгнэнэ. Олониитэ зоной хабаадалгатай ажалшадай олон тоото митинг болон суглаанууд энние үнэншэмэ тодоор гэршэлнэ.

Үндэһэ баримта түгэлдэр, гүнзэгы хурса, даруу түбшэн, этигэл дүүрэн, Европодохи болон бүхы дэлхэйн эрхэ үйлэ хэрэгүүдые али бүхы талаар шэнжэлһэн, мүн КПСС-эй XXV съездын һайшааһан «Эб найрамдалай болон уласхоорондын хэлбоо харилсаанай арадуудай эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программые» бэелүүлхын тулада манай партиин, совет гүрэнэй ябуулжа байгаа айхабтар ехэ хүдэлмэрие тодорхойлһон КПСС-эй делегацие толгойлогшын хэлэһэн үгэнь конференциин анхаралые ехээр татаһан гол ушар хэрэг болоһон байна.

Европын коммунистнууд Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал, холбоо харилсаан болон социальна дэбжэлтэ гэһэн шухала темые зүбшэн хэлсэжэ, бүхы ниитэ хэрэгтэ ехэ ашатай туһатайгаар конференци дээрэ һанамжануудаа андалдаһан байна. Энэ темэ илангаяа юундэ шухалаб гэхэдэ, олон зуун жэлэй туршада манай түби хадаа тулалдаануудай газар, олон тоото сэрэг дайнай болон зэбсэгтэ хёмороонуудай гуламта байжа, арадууд олон миллион хүнүүдээ алдаһан, олон мянган город, тосхонууд һандаргагдаһан байха юм. Мүнөө Европо танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Энэ болбол һандаргагдашаһан, шуһаар будагдаһан, түймэрэй дүлөөр сорсбхилон дэлхэйн хоердохи дайнһаа гараад байһан Европо бэшэ. Энэ болбол арба — арбан табан жэлэй саана. «хүйтэн дайнай» үедэ байһан Европошье бэшэ.

«Империализм Европын хуби заяае саашадаа баадхан тодорхойлхоёо болёо гэжэ хэзээ хэзээнэйхиһээ мүнөө элитэ, — гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглэбэ. — Социалис гүрэнүүд, капиталай оронуудтахи хүдэлмэришэнэй болон демократическа хүдэлөөн Европын хуби заяае тодорхойлон шиидхэхэдээ шухала үүргэ дүүргэнэ. Аяар гушаад жэлэй туршада амгалан тайбан байдалда Европын оршожо байһандань эдэ хүсэнүүд лэ шиидхэхы ехэ габьяатай».

Европодо боложо байгаа хубилалтанууд капитализмын ниитэ кризисэй улам гүнзэгыржэ байһан үедэ болоно. Энэнь гансал экономическа бэшэ, харин политическэшье, моральнашье кризис байха юм. Капитализм болбол ерээдүй общество гэжэ олониитэ зондо тус кризис улам гүнзэгыгөөр ойлгуулна. Энээнһээ уламжалан, ниитын социалис хүгжэлтын тала баримталагшад улам олошорно.

Эгээл түлөөлэлгэ ехэтэй хуралдаандаа сугларһан Европын коммунистнууд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой тэмдэглэһэнэй ёһоор, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта үндэһэлһэн документ нэгэн дуугаар баталан абаа. Европын болон бүхы дэлхэйн арадуудта айхабтар ехэ удха шанартай хэдэн шухала асуудалнуудаар коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хамтын сэгнэлтэ болон тобшололнууд тэрээн дотор бии байна. Европын оронуудай хүдэлмэришэн анги, үргэн олон ажалшад, арадууд тэмсэл ябуулгынгаа саашанхи шэглэлые ойлгожо, энэнь буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые болюулхын түлөө, уласхоорондын түгшүүрилые улам һуларуулхын түлөө, өөрэдынгөө амин шухала аша туһынгаа түлөө тэмсэлыень улам эдэбхитэй болгохо байна.

Документ баталан абаха гээшэ шухала хэрэг. Гэбэшье хараалһан зорилгонуудаа туйлаха гээшэ бүри шухала. Зорилгоёо туйлахын тулада Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд, бүхы түрүү демократическа хүсэнүүд бүри нягта холбоотойгоор ажал ябуулгаяа эрхилхэ ёһотой. Берлиндэ болоһон конференциин дэбжүүлһэн зорилгонуудые туйлахын түлөө КПСС нэтэрүү шангаар, эршэ хүсэтэйгөөр тэмсэхэ.

Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршохо гэһэн гол ёһоной элдэб социальна байгуулалгатай гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанай гол баримта шэглэл болоод байһан уласхоорондын оршон байдалда конференци үнгэргэгдөө гэжэ мэдээжэ. Европодохи аюулгүй байдал болон холбоо харилсаан тушаа Хельсинкидэ үнгэргэгдэһэн зүблөөн зэргэ оршолгын гол ёһоной илан мандажа байһые эгээл гүйсэдөөр харуулаа. Тус зүблөөн түүхэтэ удха шанартай гэжэ Европын коммунистнууд тэмдэглээ. Энэ зүблөөн гүрэнүүдэй хоорондо хани барисаата харилсаа, һаналаа нэгэдэһэн ажал ябуулга эрхилхэ гол ёһонуудые зохёон найруулжа батадхаа. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулга эб найрамдалай болон дэбжэлтын хүсэнүүдэй нэрэ хүндые, олонниитэдэхи нүлөөе улам дээшэлүүлээ.

Гэхэтэй хамта шахардуу байдал һуларуулхые хүсэдэггүй хүсэнүүдэй, Европо болон бүхы дэлхэйе гэдэргэнь, «хүйтэн дайнай» үе тээшэ, ядерна һандаргалта дайнай мэнэ мэнэ боломоор үеын байдалда тэхэрюулхые хүсэгшэ хархис этэгээдүүдэй, милитаризмын хүсэнүүдэй эдэбхинь ехэдэжэ байна гэжэ Берлиндэхи конференци хараадаа абаа. Үхэлэй, хюдалгын буу зэбсэг бүтээлгээр айхабтар ехээр баяжагшад, социализмын оронуудта эсэргүү, коммунистнуудта эсэргүү «крестово ябуулгые» һэргээн һүжэрөөхые эрмэлзэгшэд, мүн Хитадай маоистска хүтэлбэрилэгшэдтэл адли. бусад гүрэнүүд болон арадуудые эбгүй болгон хёмороотуулжа, энээнһээ ашаг олзо абахые эрмэлзэн, «шэнэ дайнда бэлэдхэхэ» гэжэ нюуса далдагүйгөөр уряалагшад эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ туйлагдаһан амжалтануудые һанаанда хатангяар, дурагүйгөөр угтаба. Гол түлэб энэ юун дээрэ үзэгдэнэб гэхэдэ, хэдэн капиталис гүрэнүүдтэ үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хэмжээгээр хэгдэжэ байгаа буу зэбсэг түхеэрэлгые бүри шандань хүргэн дэбэргэхэ гэһэа эрмэлзэл болоно. Гадна дайнай болохо аюултай гуламтанууд үшөө байһаар. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, бата бэхи эб найрамдал туйлаха гээшэ орёо хэсүү хэрэг, энээндэ ехэ хүсэ шадал гаргажа, нэтэрүү шэнгээр шууд сэхээр тэмсэхэ хэрэгтэй. Эб найрамдалай хэрэгэй, арадуудай аюулгүйн түлөө тэмсэлдэ манай парти хүсэлэл оролдолгоёо улам шангадхаха гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев конференцидэ хабаадагшадые найдуулаа.

Социалис гүрэнүүд, капиталай оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн—эдэ хадаа эб найрамдалда дуратай бүхы демократическа хүсэнүүдтэй хамтаран. хархисуудай эсэргүүсэлтые дабаха, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулжа шадаха гол революционно хүсэнүүд гээшэ гэжэ Берлиндэхи конференци тодоор заагаа.

Арад зоной аша туһын түлөө оролдодог шэнэ общестын уг шэнжэ шанарһаа уламжалан. социалис оронуудай экономико хэлбэришэгүйгөөр ургана. Энээнэй ашаар, мүн эбтэй эетэйгээр зэргэ оршолгын илан мандахын түлөө хэгдэжэ байгаа уласхоорондын харилсаанда улам ехэ нүлөө үзүүлжэ байгаа гадаадын политикын ашаар социалис оронууд түгшүүрилтэ байдал һуларуулгые улам гүнзэгырүүлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Бүхы ажалшадай аша туһын түлөө, социальна дэбжэлтын, бүхы нациин аша туһын түлөө тэмсэгшэ ниитын хүгжэлтын гол хүсэн бологшо хүдэлмэришэн анги капиталис оронуудта улам эдэбхитэй ябуулга эрхилнэ. Хүдэлмэришэн анги, тэрэшэлэн монополизмда эсэргүү бусад демократическа хүсэнүүд монополис капиталай зонхилон эзэрхэлгын үндэһэ һуурида эсэргүү тэмсэл улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Эб найрамдалай, арадуудай һаналаа нэгэдэн харилсахын түлөө тэмсэжэ байгаа эдэ хүсэнүүд түгшүүрилтэ байдал һуларуулгада шухала үүргэ дүүргэхэ байна.

Эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдал туйлаһан арадууд, бүлэглэлнүүдгэ ородоггүй гүрэнүүд түүхэтэ хэрэгүүдтэ улам ехэ нүлөө үзүүлнэ. Европын коммунистнууд национально-сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэжэ байһанаа харуулаад, тэдэнэй өөрынгөө ороной эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай, түрүү хүгжэлтын аша туһын түлөө үнэн зүб тэмсэлые хододоо дэмжэдэг байһан тухайгаа дахин мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой, демократи болон социализмын хэрэгые хамгаалхын түлөө коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинууд тэмсэхэдээ, элдэб оронуудтахи байдал болон национальна уг заншалнуудые, мүн түүхэтэ хүгжэлтын ниитэ хамаа ёһонуудые хараада абахаар шиидэнхэй гэжэ конференци харуулаа.

Түгшүүрилтэ байдал һуларуулга хадаа социальна дэбжэлтэдэ туһа болохо уласхоорондын эрхэ байдал бии болгохо ябадалда шухала туһа нэмэри болоно гэжэ коммунистнууд тоолоно. Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршолгын гол ёһонуудаи улам ехээр илажа байһан ушар энээндэ шухала хэрэгтэй эрхэ нүхэсэл бии болгоно, капиталис оронуудта демократическа болон социальна хубилалтануудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ урданайхиһаа таатай зохид эрхэ байдал байгуулна гэжэ тэдэнэр тоолоно. Түгшүүрилтэ байдал һуларуулга, мүн социалис оронуудай экономическа, социальна болон политическэ хүгжэлтын программа бэелүүлхэдэ, социализмын арга боломжонуудые болон булюу талануудыень бэелүүлхэдэ туһа дүхэм болоно. Эдэ бүхы нүхэсэлнүүд эб найрамдал тээшэ арадуудай эрмэлзэлые улам ехэ болгоно, үргэн олониитэ зоной дунда социализмын үзэл бодолнуудые улам батаар нэбтэрүүлнэ.

Коммунис хүдэлөөн хадаа ажалшадай гол шухала аша туһын түлөө, революционно хүсэнүүдые нэгэдхэн нягтаруулхын түлөө, элдэб эрхэ байдалда социализмын түлөө тэмсэлдэ үнэхөөрөөл айхабтар ехэ дүй дүршэлтэй болоо юм. Энэ дүй дүршэлые согсолжо, теоретическэ талаарнь ухаалдиха хэрэгтэй. Энэ яахадаа ехэ шухалаб гэхэдэ, аха дүү парти бүхэнэй ажал ябуулгань национальна онсо өөрэ байдалһаа дулдыдан дабтагдашагүй өөрэ зүйлнүүдтэй байхатаяа хамта бүхы коммунис хүдэлөөнэй аша туһада хабаатай, мүн ниитэ шэнжэнүүдтэй заатагүй байха юм. Тиигээдшье дэлхэй дээрэшье, мүн тус тус оронуудташье боложо байгаа ниитын зайлашагүй үйлэ хэрэгүүдтэ ажабайдал хододоо шэнэ зүйлнүүдые оруулжа байдаг. Ажабайдал шэнэ зорилгонуудые табижа, тэдэниие бэелүүлхын тулада урданай хиһаа бүри һайн арга замууд хэрэгтэй болодог. Эгээл имэһээ марксизм-ленинизмые зохёохы ёһоор хүгжөөхэ гээшэ манай гол уялгануудай нэгэн гэжэ коммунистнууд тоолодог

«Коммунис бүлэ доторхи өөһэдынгөө нүхэдэй зохёохы ябуулгадань ехэ анхаралтайгаар хандадагбди. Гэбэшье ямар нэгэн зүйлнүүдэй үнэн зүбыень гү, али алдуутай эндүүтэйень бодото дүй дүршэл лэ тодоруулха гэжэ тоолодогбди, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлээ. — Гэбэшье тэдэ зүйлнүүдэй зүб бурууень бодото дүй дүршэлэй гүйсэд шиидхэхэһээ урид, тэдэниие нүхэд ёһоной зүбшэн хэлсэлгээр, элдэб партинуудай һанамжа болон дүршэлые үргэнөөр жэшэн хаража шалгаха арга боломжо, шухала зүйл бии юм. Энэнь теоридошье, бодото байдалдашье туһа болохо байһаниинь элитэ, манай ниитэ хэрэгэй шүүхэ байһаниинь элитэ».

«Антикоммунизмые амяарлан гансаардуулжа илаха» шухала тухай, Советскэ Союзһаа эхилэн, коммунис партинуудта, социалис оронуудта харша, социализмын болон дэбжэлтын хүсэнүүдтэ харша ябуулга эрхилдэг этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэхэ шухала тухай конференциин абаһан документ дотор хэлэгдэһэн зүйлнүүд айхабтар ехэ удха шанартай.

Эб найрамдалай, аюулгүй байдалай болон дэбжэлтын хэрэгэй, социальна болон национально - сүлөөрэлгын хэрэгэй амжалтанууд коммунистнуудай уласхоорондын армиин нэгэдэлһээ, бүхы революционно, түрүү болон эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй нягтаран жагсалгаһаа мүнөө айхабтар ехээр дулдыдаха байна. Пролетарска интернационализм хадаа ажалша хүнүүдэй аша туһада дэлхэйе хубилгахын түлөө тэмсэлдэ компартинуудай, бүхы хүдэлмэришэн ангиин айхабтар түгэс, шалгагдамал зэбсэгынь байһан, мүнөө байһаар.

Берлиндэ болоһон конференци нимэ гол шухала зүйл харуулаа: аха дүү партинууд бэе бэеынгээ гэгшэ эрхэ болон бэеэ даанхай байдалые бүрин гүйсэд хүндэлхэ зуураа, эрхилжэ байгаа тэмсэлэймнай эрхэ байдалынь элдэб ондоо гэжэ ойлгохо зуураа, нүхэдэй ёһоной холбоо али болохоор бэхижүүлхые, улам ехэ бүтээмжэтэйгээр, улам нягта холбоотойгоор, жагсаалтангаар ажаллахые эрмэлзэнэ.

Үнэн дээрээ хүдэлмэришэн ангиие капиталис байгуулалтада мэдэлтэй байлгаха гэһэн али бүхы политика болон үзэл бодолые Европын коммунистнууд эрид буруушааба. Компартинууд Маркс, Энгельс, Ленинэй агуу ехэ сургаал бодолнуудай үндэһөөр интернациональна холбоо харилсаа, һаналаа нэгэдэлгые улам хүгжөөхэ юм гэжэ конференци мэдүүлээ. Тус конференци аха дүү партинуудай нэгэдэл болон жагсаалай тугые дээрэ үргөө. парти бүхэн өөрынгөө тодорхой эрхэ байдалһаа дулдыдуулан, өөрынгөө арга методүүдээр һайн һайхан зорилгонуудые туйлахын түлөө тэмсэлэй ниитэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхаар бэлэн байһыень харуулаа.

Тус конференци зарлалга, нүхэдэй ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн амжалтатай хүдэлмэринь, абтаһан документ юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, тус конференци Европо түбиин аха дүү партинуудай хани холбоотойгоор ажаллаха ябадалые улам бэхижүүлхэ, тэдэнэй хоорондохи харилсаанай бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн зүйлнүүдэй үндэһөөр интернационалистическэ холбоо харилсаань хүгжөөхэ шухала нүхэсэл болоо гэжэ гэршэлнэ. Зохёохы марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол шухала үндэһөөр. ажабайдалһаа дулдыдан гараһан шухала зорилгонуудые хамтаараа шиидхэлгын үндэһөөр коммунистнуудые хэлбэришэгүйгөөр нэгэдхэн жагсаахын тулада саашадаашье хүдэлмэрилхэ тон шухала

Шэнэ общество байгуулхын түлөө зохёохы эршэтэ ажал эрхилжэ байгаа совет арад революционно, коммунис хүдэлөөнэй, империализмда эсэргүү, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй ниитэ интернациональна хэрэгтэ, эб найрамдалай түлөө, арадуудай аюулгүйн түлөө, демократи болон социализмын түлөө хэрэгтэ саашадаашье өөрынгөө ёһото хубитые оруулжа байха юм.

(1976 оной июлиин 5 най «Правдаһаа» абтаба).

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭБДИ

Эб найрамдал сахихын, буу зэбсэг хуряахын, дэлхэйн ажалшадтай хани барисаагаа бэхижүүлхын түлөө манай партиин, правительствын, совет арад зоной ямараар тэмсэжэ байһан тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ эли тодоор харуулаа. Түрэл партиингаа энэ эрмэлзэлгэ, оролдолгодо харюу болгон бидэнэр, малшад үшөө һайнаар хүдэлхые оролдожо байнабди.

Хэды хүндэ хабарай болобошье, зунай удааража ерэбэшье, манай Хулдагын һүнэй фермын һаалишад һү һаалгаяа нёдондоной хиһоо доошонь оруулаагүй. Зургаа һарын туршада бидэнэр 1552 центнер һү һаажа, гүрэндөө худалдаабди. Би өөрөө 232,6 центнер һү һаажа, хахад жэлэйнгээ уялга болзорһоонь урид дүүргээб.

Мүнөө эндэмнай хура бороо орожо, малай бэлшээри һайжароа, һү һаали һураггүй ехээр нэмэбэ. Зунай зохид байдалые зүбөөр хэрэглэн, һү ехээр һаажа абахын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байнабди. Һү һааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэбди.

А. БЕКЕТОВА.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, Зэдын аймагай Торейн совхозой һаалишан.

ҮНЭН ЗҮРХЭНҺӨӨ ҺАЙШААНАБДИ, ДЭМЖЭНЭБДИ

АМГАЛАН БАЙДАЛ МҮНХЭЖЭГ ЛЭ

Байгша оной июниин һүүлэй үдэрнүүдтэ Берлин хотодо Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ехэ конференци боложо үнгэрбэ. Тэрэ конференци дээрэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн үгэ манай оронойарад түмэнэй, дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнэй зүгһөө тон халуунаар һайшаагдаа. Тэрэ үгэ соогоо Европо түбиин мүнөө үеын политическэ байдал гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө совет арадай бүтээжэ байһан зохёохы ехэ хүдэлмэри тушаа дэлгэрэнгыгээр, эли тодоор хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тэрэ конференци дээрэ хэлэһэн үгые уншаад байхадаа, бидэ дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдалай мүнхэжэхэ байһандань гүн сэдьхэлһээ этигэнэбди.

Конференциин хүдэлмэриин дүнгүүдтэй танилсаад байхадаа бүри һайнаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам хүгжөөхэ ехэ тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсаха хүсэлэнтэй байһанаа элирхэйлнэбди.

С. ФИЛОНОВА,
Кабанскын совхозой Истоминой шубуунай фермые даагша, Ленинэй ба Хүндэлэлэй Тэмдэг орденуудта.

Республикымнай ажалай үдэр

ҮДЭР БҮРИ—МЯНГА ГАРАН

Манай совхоз хонидойнгоо нооһо хайшалалга эмхитэйгээр эхилбэ. Томодхогдоһон пункт дээрэ бүхыдөө 12 мянган хониной ноолон хайшалагдаха юм. Энэ харюусалгата хүдэлмэридэ һэбэлдэйн дунда һургуулиин һурагшад хабаадалсажа, түрэл совхоздоо ехэ туһа хүргэнэ. Ноолон хайшалагшад хүдэлмэриин 12 үдэрэй туршада бүхыдөө 470 центнер нарин ноолон хайшалжа гүрэндэ тушааха түсэбтэй. Эдэнэр хамтадаа үдэр бүри мянга гаран толгой хониной «нэхы дэгэл» хуулаха, хайшашан бүхэн 80 килограммһаа доошо бэшэ ноолон тушааха юм.

Энэ шухала хүдэлмэри богони болзор соо һайн шанартайгаар дүүргэхын тула яһала ехэ ажал хэгдэнэ. Жэшээнь, ноолон хуряалгашадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй гуримаар үдэр бүри 120 килограммһаа дээшэ нарин ноолон һайн шанартайгаар хайшалжа түрүүлһэн хүндэ Хүндэлэлэй грамота, 150 түхэригэй үнэтэ бэлэг барюулагдаха.

Мүн хоёрдохи, гурбадахи һуурида гараһан хүдэлмэришэд тус бүридөө Хүндэлэлэй грамотаар ба 100, 75 түхэригэй бэлэгүүдээр шагнагдаха юм.

Гадна эдир хайшашадай дунда эмхидхэгдэһэн мүрысөөндэ илагшад баһал үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэхэ байна. Мүрысөөнэй эршэ шангадажа, үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэгшэд улам олошорно. Иигэжэ үдэр бүри мянга гаран хониной ноолон хайшалагдана.

В. ЧИМИТОВА.
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозой ахамад зоотехник.

Захааминай аймагай Санагын совхозой эрхим һаалишан Софья Будаевна Будаева (зураг дээрэ) түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр аймагай чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Ажалай Улаан Туган орденто энэ нүхэрнай малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар жэл бүри үндэр дүнгүүдые харуулна. Аймагай Соведэй депутат нүхэр Будаева ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. «Энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2.300 килограмм һү һаажа, нёдондо туйлаһан дүнгөө 100 килограммаар дээшэлүүлхэ зорилготойб» гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

МАЛШАДНАЙ УРАГШАТАЙ

Манай колхозой малшад арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэбөө урагшатан дүүргэжэ байна. Эдэнэр бүхыдөө 680 центнер мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үшөө июниин эхеэр дүүргээд, энэ һарын хоёрдохи хахадта 3330 центнер һү гүрэндэ тушаажа, түсэбөө сүм бэелүүлһэн юм.

Мүнөө колхозоймнай малшад 1976 оной түрүүшын хахадта мяха, һү худалдаха түсэбөө 106, 108 процент дүүргээ гэхэ гү, али бүхыдөө 720 центнер тарган мяха, 3600 центнер һү тушаагаад байна. Тиигээд жэлэйнгээ түсэб лаб бэелүүлхын түлөө бүхы шадалаараа хүдэлнэ.

В. ИВАНОВ,
Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ БОРОО ОРОБО

Монголой баруун-урдахи зүгһөө уһархуу хүндэ үүлэд манай республика уруу задаран ерожо, республика доторнай үргэлжэдөө бороо ороо. Июлиин 4—6-най байдалаар хараад үзэхэдэ, Гусиноозерскдо—10, Петропавловка ба Торидо—15, Новоселенгинскдэ—19. Хяагта, Нестерово болон Турунтаевта—25, Могойтодо—26, Удинскда—27, Ивалгада—28, Тарбагатай ба Цакирта 30, Загарайда—31, Кабанскда—35, Горячинскада—38, Шэнэ Хүрбэдэ—39, Баргажанай-Адаг, Нарһата болон Улаан-Үдэдэ—40, Мухар-Шэбэр ба Хүдэрн-Сомондо—43, Охин-Булагта—49, Хоридс 52, Баргажанда—55, Хэжэнгэдэ—56 миллиметр бороо ороһон байна.

И. АФОНИНА.

ВЕСЕЛОЯРСКА ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ ПОДСТАНЦИ АШАГЛАЛГАДА ОРОБО

АЛТАЙН ХИЗААР. Рубцовск хотоһоо холо бэшэхэнэ 500 киловольт хүсэтэй Веселоярска электрын элшэ хүсэнэй подстанци һаяхан ашаглалгада оробо. Казахай ССР-эй Ермаковско ГРЭС-эй электрын элшэ хүсэн үндэр вольтно лининүүдээр дамжуулагдан, Алтайн хизаарай зүүн районуудые, Казахстанай урда областьнуудые хангажа эхилээ. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй туршада Веселоярска электрын элшэ хүсэнэй подстанциин ашаар Сибириин электрын элшэ хүсэнэй системэ оронойэнергетическэ системэдэ оруулагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Веселоярска электроподстанци.

МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН

ХҮДЭЛМЭРИШЭН, ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

I.

ХҮНДЭ ХҮШЭР 1942 он һэн. Евгений Божедомов түрэл Саранск хото тоёо хахасажа, Буряад оронои ниислэл Улаан-Үдэ эрибо. Эндэ шэлэй заводой дэргэдэ нээгдэһэн ФЗУ-да һурахаяа комсомолой путёвкоор ерэһэн байгаа бшуу.

15-тайхан гүлмэр хүбүүн Эхэ оронойнгоо хэды шэнээн үргэн ехэ байһанние өөрөө хаража, хархис фашис булимтарагшадай заабол үй бута сохигдохо байһандань үшөө дахин батаар этигэн найдаа бэлэи. «Улаан-Үдэ ерэбэбди. ФЗУ-да һуража эхилхэдээ, шэл хайлуулагшын мэргэжэл шудалха эрмэлзэлтэй байгааб. Зүгөөр шэл өөдэнь татан хабтайлгадаг машинын бортовоин мэргэжэлдэ һураха баатай болоо бэлэйб. Энэ ажалда хүдэлхэ хүнүүд шухала хэрэгтэй байгаа ха юм», — гэжэ Евгений Сергеевич мүнөө хөөрэдэг.

1943 оной эхиндэ ФЗУ-гаа дүүргэһэн залуу хүбүүн 8-дахи разрядай бортовоин үнэмшэлгэ абаба. Тиигээд лэ 1944 оной сентябрь болотор шэлэй заводой машинно-ванна цех соо ажаллаа. Һүбэлгэн бэрхэ хүбүүн мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдодог һэн. Жэл тухай соо хүдэлөөд байхадаа арбадахи разрядтай болоод байба. Хажуугаарнь шэл өөдэнь татан хабтаилгадаг машинын (ВВС) машинистын мэргэжэл шудалжа шадаа. Үнинэи, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд Евгений Божедомовые һайн хүдэлмэришэн болохо гэжэ батаар этигэн найдадаг һэн...

Теэд 15—16 жэл соо үнэн зүрхэнһөө дурлаһан ажалаа орхижо, Совет Армида алба хэхэ баатай болоо. Энэ хугасаа соо авиационно мотористоор, механигаар хүдэлөө. 1945 оной август соо империалис Японие үй бута сохилсоһон, дайнай дүүрэхэдэ авиационно технигүүдэй һургуулида эльгээгдэжэ, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргээд, младша техник-лейтенантын зэргэдэ хүртөө юм. Тиигээд авиационно штурмануудай училищида багшалдаг болоһон байна.

Сэрэгэй албанда байха үедөө, 1953 ондо КПСС-эй гэшүүн болоо һэн. Үшөө тиихэдэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадагаараа онсо шалгардаг байһан юм.

Тэрэ өөрынгөө гол үнлгые, албаяа тон һайнаар дүүргэхэһээ гадна, ниитын, хамтын хэрэгые уялгата хэрэгни гэжэ тоолодог байна бшуу. Гадна дүй дүршэл ехэтэй. манай республикын эрхим агитаторнуудай тоодо оролсоһонойнь эшэ үндэһэн Совет Армида алба хэжэ байха үедэнь табигдаһан байгаа гэһэн тобшолол хэмээр.

1960 ондо техник-лейтенант Евгений Божедомов сэрэгэй албанһаа табигдаба. Тэрэ удаан бодолгото золожо байнгүй зүрхэ сэдьхэлдэнь дүтэ болоһон Улаан-Үдын шэлэй заводто бусажа, машинно-ванна цехтэ хүдэлжэ эхилээ һэн.

II.

ХҮН БҮХЭНЭИ ажабайдал хэдэн хубиһаа бүридэһэн мэтэ байдаг. Тиимэ һээ Евгений Сергеевич Божедомовшье ажабайдалайнгаа үшөө нэгэ шатын эхи табихаяа байһанаа һайн ойлгожо байгаа.

Шэл дээшэнь татадаг машинын бортовой болоходоо, тэрэ хуушан мэргэжэлээ мартаагүй, гүлмэр залуудаа олоһон дүй дүршэлөө алдаагүи байһанаа гансата харуулба. Дуратай мэргэжэлээ оүри гүнзэгыгөөр шудалжа, жэл ерэхэ бүри һайнаар, улам бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг болоо һэн.

Удаань энэ машинын машинистаар, шэл хайлуулагшаар, ахалагша шэл хайлуулагшаар ажаллаа. 1961 онһоо хойшо индустриальна техникумдэ үдэшэндөө ном үзэжэ, 1966 ондо дүүргэхэдээ, техник-технологоор түрэл цех соогоо хүдэлдэг болоһон юм.

Евгений Сергеевич Божедомов Улаан-Үдын шэлэй заводой эгээл эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн һэн. Халаанайнгаа даабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Гадна уралан нарижуулгын олон дурадхалнуудые оруулжа, шэл хайлуулгын технологиие саашадань һайжаруулха, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэ хэһэн юм.

Мэргэжэлдээ залуушуулые һургаха хэрэгые уялгата ажални гэжэ нүхэр Божедомов тоолодог. 1961 онһоо 1973 он болотор шэл хайлуулагшаар, техник-технологоор хүдэлхэ зуураа 24 хүнние һургажа, тэдэнэрынь мүнөө өөһэдөө залуу хүбүүд, басагадые һургана.

А. Г. Мухин, Н. В. Сафронов, А. К. Зимановский, В. А. Кузнецов, Н. М. Батурин болон бусад һурагшадынь багшадаа һайн һайхан баясхалан хүргэжэ ябадаг. Юһэдэхи табан жэл соо эдэнэр амжалтатай һайнаар ажаллаа. «Һайн гээшэ ааб даа. Һургаһан зоншни имэ габшагайгаар ажаллана гэжэ дуулахадаа, омогорхогшоб. Мүнөө залуушуулла шадал зэргээрэз туһалхые оролдодогби. Дүй дүршэлөө залуу халаандаа дамжуулха гээшэ маанадаи, үнинэи хүдэлмэришэдэй нангин уялга ха юм».

Зүб лэ даа, Евгений Сергеевич. Танай габшагай һайн ажал гүрэн түрын үндэр шагналнуудаар тэмдэглэгдээ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, КПСС эй обкомой, горкомой, райкомой болон заводой парткомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа ха юмта. Ажалша хүнэй габшагаи хүдэлмэриие, тэрэнэй хэжэ байһан хэрэгые социалис Эхэ оромнай хододоо үндэрөөр сэгнэдэг, арад зоной дунда нэрэнь хүндэлэгдэдэг. алдар суунь үргэнөөр тарадаг. Тиимэһээ ажалаар олдоһон нэрэ соло хадаа хэтэдээ мүнхэ ха юм..

III.

1973 ОН. Евгений Сергеевич Божедомовой ажабайдалда тон шухала юумэн болобо. Заводой профсоюзаи завкомой түрүүлэгшээр тэрэнние нунгаба. Тон ехэ этигэл найдабарида хүртөөд байхадаа, нүхэр Божедомов тээлмэрдээгүи, шэнэ ажалаа һайнаар мэдэдэг боложо, нэрэ хүндэдөө хүрэмөөр хүдэлхые оролдоо

«Цех соо хүдэлһэнһөө хүндэ ажал даа. Тээд яахаб. Зоной этигэлые харюулха хэрэгтэй. Цех соо урдахиие хараад, даажа байһан ажалаа саг соонь, һайнаар хээд ябахадал хүрөө болодог һааб даа. Харин мүнөө... Хүнүүд үдэр соо хэдэн арбаадаараа, үшөөшье олоороо ерэжэл байдаг. Элдэб мэдүүлгэһээ, гомдолһоо эхилээд. хэхэ юумэн ходол ехэ байдаг даа!».

Үглөөнэй 8 сагта шэлэй заводой цехүүд соогуур дунда зэргын бэетэй, хүнгэн янзын хүнэй яаралгүйгөөр гэшхэлэн ябахыень харахат. Энэмнай Евгений Сергеевич Божедомов ябана Үглөө бүхэндэ час хахад хоёр час соо цехүүдээр яажа, зонтоёо хөөрэлдэдэг, коллективүүдэй [illegible] лые һайн мэдэдэг байхые оролдодог юм.

Заводтонь хүдэлжэ байһан хоёр мянга гаран хүдэлмэришэдэйнгээ олонхиинь Евгений Сергеевич һайн таниха. Тиимэһээ энэ ушар ажалдань ехэ туһатай

Маанадаи хөөрэлдөөжэ һуухадамнай нэгэ залуухан эхэнэр орожо ерээд. үхибүүндэмнии саадта һүури үгэгты, квартиратай хэзээ болохо хүнбиб гэжэ байгаад уилажа. бархиржа оробо. Евгении Сергеевич һуурийһаа бодоод, басаганай хажууда ошоно. Даруу номгоноор юундэ саадта һүури үгэхэ аргагүй байһан тухайгаа хөөрөөд, үглөөдэр директортэ оро, би оролсохоб гэбэ. Квартира тухай хөөрэлдэхэ һанаатай хаш.

«Энэ басаган үншэн юм. Мүнөө нэгэ айлайда таһалга соонь баидаг. Ээздынь ехэл муу зон даа Хамтын байра соо таһалга абажа үгэхэ гээд ядажа баинаб. Үглөөдэр ниидхэгдэхэ байха. Харыт даа. Манай ажалда хатуу нервэ хэрэгтэй. Зоноор адли сухалдаад, уурлаад байха болоо һаа, хүнһөө юун үлэхэб? Номгон лэ байха ёпотой, номгон».

Евгений Сергеевич профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ болоод байхадаашье ниитын хэрэгтэ анхаралтайгаар хандадаг зандаа. Совет хүнэй абари зангай нэгэ шухала талань энэ. Даажа байһан тушаалһаа уламжалан хубилдаггүй ха юм.

«Агитаторай блокнот» соо нэгэтэ бэшэ статьянуудаа гаргажа, агитаторай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай Евгений Сергеевич хөөрэдэг. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг экономикын үндэһэ һуури шудалха семинар эгээл эрхимүүдэй нэгэн юм.

«Ниитын хэрэг — совет хүнэй уялгата хэрэг. Би тиигэжэ һанагшаб Ехэ бэгашье һаа, алиининьшье шухала. Улад зоной эша туһада зорюулагданхай ха юм».

Зүб лэ даа, Евгений Сергеевич. тон зүб. Би томо дэбтэр гартаа абанаб. Энээн соо нүхэр Божедомовой газетэнүүдтэ гаргаһан статьянууд, өөр тухайнь бэшэгдэһэн зураглалнууд хуу суглуулаатай.

«Хүндэтэ Евгений Сергеевич! Понедельнигтэ, 12 сагта отрядаймнай сбор болохо Александр Никифоровия Ивановтой суг ерэхыегнай гуйнабди. Классай хүтэлбэрилэгшэ Г. С. Пименова». «Мүнөөдэр, 18 час 30 минутада түрэлхидэн комитедэн заседани зарлагдана. Ерэхыетнай гуйнабди. Түрүүлэгшэ».

Иимэ уряалнууд ехэ олон Тиимэл хадаа профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ посёлок соогоо боложо байһан бүхы юумэн тухай һайн мэдэхэ байна бшуу.

IV.

ШЭЛЭЙ ЗАВОДҺОО холо бэшэхэнэ табан дабхар шулуун гэр харагдана. Эндэ Евгений Сергеевич Божедомов ажаһуудаг. Тэрэ хоёр басагатай. Ехэнь эсэгынгээ хэрэгые үргэлжэлүүлхэ эрмэлзэлтэй. Мүнөө индустриальна техникумэй гурбадахи курс дүүргэжэ байна. Багань юһэдэхи классто ороо.

Гэр соо ариг сэбэр. Зал соонь зүүн ханадань потолок хүрэтэр номой тагуул. Шекспир, Блок. Толстой, Мопассан, Шиллир, Федин, Горький, Пушкин. Сартаков... Ёһотой библиотекэ. Үшөө нэгэ таһалга соонь үхибүүдэйнь библиотекэ гуримтай зохидоор табяатай байна.

«Би үнинһөө хойшо номуудые суглуулнаб. Мүнөө яһала һайн номуудые слообэ гэжэ һананаб. Харагты лаа һая Василий Шукшинай хоёр ном худалдажа абаба».

Евгений Сергеевичтэй литература, искусствын һүүлэй һонинууд тухаи ехэ удаан хөөрэлдэбэбди Тэрэнэй һанамжанууд ехэ һонин Олон юумэ мэдэхэ байһыень гэршэлнэ. «Дунда эрдэмтэй хүн ха юмбиб. Эрдэмни эв тана гэжэ һанагшаб. Ном уншажа, эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлхые оролдодогби. Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һуража дүүргээ һэм», — гээд. Евгений Сергеевич Божедомов урданай ород поэзиин согсолбори гартаа абана...

Манай үеын хүн. Энэ ойлгосо үргэн. Гэбэшье манай ороной ажалша түрүү зоной түхэл шэнжын. абари зангай олон талыень Евгений Сергеевич Божедомов тухаи мүнөө уншаад байхадаа оложо болохот. Энэ гайхалгүй гэжэ һанагдана.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
манай корр.

Людмила Блащук Бэйгал Амарай түмэр зам барилгада хаа Украинаһаа ерэ. Зал басаган барилга-хабсаралай «Укрстрой» поездын «Харьков» гэжэ отрядай түрүү хүдэлмэрилэгшэн гаһан дартай, нүхэдтөө үлгэр жэшээ харуулан ажаллана.

Эрхим хүдэлмэришэн комсомолой путевкоор зуун жэлэй агуу барилгада хүдэлхөөр ерэһэндээ омогорходог. һайнаар хүдэлхэдэ, һанал сэдьхэлшье тэнюун, хүхюу зугаатай байгдана (зураг дээрэ).

А. КУПРИЯНОВАЙ фото.

БАРИЛГАШАН

«Байгалай үмэнэхи Кавказ» гэжэ нэрлэгдэдэг орьел шулуун хабсагайта Дэрээн нютаг Баргажан голой эгээл эхиндэ оршодог юм. Арад зоной домог түүхэдэ алдаршаһан энэ нютагта колхоз байгуулха саһһаа эхилэн, хоёр томо һуурин урган бодоһон байна. Эдэ Алла, Уланхаан гэжэ һууринууд анхан эмхидхэгдэһэн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гол гуламтанууд байгаа. Тус колхозой һууринда түшэглэн. мүнөө хоёр ажахы — Дэрээнэй ба Уланхаанай совхозууд хүгжэнэ.

Түрэл нютагайнгаа хүг жэлтэдэ үнинэй барилгашан коммунист Х. Г. Ринчино ехэ хубитаяа оруулна. Хубулэй Гулгенович эдир залуухаа хойшо барилгын ажалда хабаадаһан хүн. Тэрэ 1956 он болотор колхозойнгоо пилорамада таһалгаряагүй ажаллаһан, удаань дархашуулай бригадын гэшүүн болоһон байна. Ажалай ветеранай гар хүрөөгүй барилга Алла Уланхаан хоёр соо үсөөхэн байха.

Мүнөө Х. Г. Ринчино шэнээр байгуулагдаһан Уланхаанай совхозой дархашуулай бригадада хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа үндэр бүтээсэтэй, эршэтэ ажалай жэшээ харуулжа, олон жэл соо олоһон дүй дүршэлөө бригадынгаа залуу барилгашадта дамжуулна. «Хубулэй Гулгенович залуу барилгашадаймнай ёһотойл һурган хүмүүжүүлэгшэнь болонхой», — гэжэ совхозой парткомой секретарь В. О Харганов хэлээ бэлэй.

Совхозой һая эмхидхэгдэһэншье һаань, эндэхи дархашуул богони саг соо ехэ ажал бүтээжэ шадаһан байна. Тодорхойлон хэлэбэл, тэдэнэр байрын хэдэн гэрнүүдые бариһан, столярна мастерской үргэдхэн шэнэлһэн, совхозой административна байшан заһабарилһан, малшадай үбэлэй, зунай байрануудые һэргээн шэнэлһэн байха юм. Гадна хони олоорнь хааха һарабшатай, хүдэлмэришэдэй амарха гэртэй, столовотой нооһо хаишалалгын пункт бариг даа. Дархашуул Элбык Аранзаевич Гомбоев. Дашинима Ринчинович Ачитуев, Дамба Доржиевич Ринчинов, модошо дархан Тэхэлэн Гулгенович Эрдынеев гэгшэд барилга дээрэ габшагай бэрхээр хүдэлнэ. Дархашуулай бригадын тракторист Дарма Эметхенович Дылыков барилгын модо саг соонь зөөжэ асарна. Энэ бригадые залуу инженер-барилгашан А. Э. Аюшеев толгойлдог юм.

— Түбэй бууса Уланхаан һууриндаа мэргэжэлтэдэй болон хүдэлмэришэдэй байха гэрнүүдые бариха, малшадай үбэлэй байра, кошарануудые бүтээхэ зорилго бригадымнай урда табигданхай. Түсэбөө бэелүүлхэ хэрэгтэмнай шэнээр байгуулагдаһан пилорама ехэ туһатан байханьгээшэ. Тиихэдэ барилга дулаалдаг материал, хадааһа, шифер гэхэ мэтын хэрэгсэлээр бригадые хангалга һайжаруулагдаха бэзэ гэжэ найданабди, — гэжэ Хубулэй Гулгенович Ринчино үргэлжэлүүлнэ. — Арбадахи табан жэлдэ хараалагдаһан түсэбөө бидэнэр, барилгашад, заатагүй дүүргэхэбди

Д. САНДАНОВ
манай корр.

Хурамхаанай аймаг.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

ДЕПУТАТ А. А. КВАНТАЛИАНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ ПРЕЗИДИУМЭИ ГЭШУУНЭИ УЯЛГАНУУДҺАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно.**

Депутат Александр Александрович **Кванталианиин** республикаһаа ондоо тэшээ гаража ошоһонтойнь дашарамдуулан, тэрэниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной июнин 30.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

ДЕПУТАТ А. С. АСЕЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ГЭШУУНЭЭР ҺУНГАХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно**·

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй промышленностиин, транспортын ба хэлхээ холбоонои талаар комиссиин гэшүүнэй уялгануудһаань тэрэниие сүлөөлжэ, депутат Асеев Анатолий Семеновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүнээр һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 онои июнин 30.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДАЙ БҮРИДЭЛДЭ ЗАРИМ ТЭДЫ ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ОРУУЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно**:

1. Республикаһаа ондоо тэшээ гаража ошоһонтойнь, депутадаи этигэмжэ түлөөлэлгээ болюулһантаинь дашарамдуулан, нүхэр **В. А. Горчаковые** — хуулинуудые панамжалан дурадхадаг комиссиин гэшүүнэй [illegible] һаа нүхэр **М. Н. Гоглевые** Верховно Соведэй залуушуулаи хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин гэшүүнэй уялгануудһаа сүлөөлхэ

2. Депутат Юрий Владимирович **Тухариновые** — хуулинуудые һанамжалан дурадхадаг комиссиин гэшүүнээр, депутат Алексей Николаевич **Колниченкые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ залуушуулай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин гэшүүнээр һунгаха

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан,
1976 онои июнин 30.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй СОЦИАЛЬНА ХАНГАЛГЫН МИНИСТРЫЕ ТОМИЛХО БА ТУШААЛҺААНЬ СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗУУДЫЕ БАТАЛХА ТУХАЙ

Нүхэр Евлампии Федорович **Елизовые** Буряадай АССР-эй социальна хангалгын министрээр томилхо тухай;

нүхэр Афанасий Данилович **Марковые** Буряадай АССР-эй социальна хангалгын министрэй тушаалһаа сүлөөлхэ тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1976 оной июнин 25-най Указуудые баталха гэжэ Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет тогтообо

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан
1976 оной июнин 30.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТОГТООЛ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ БҮРИДЭЛДЭ ХУБИЛАЛТА ОРУУЛХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно**:

1. Нүхэр **З. А. Жуковагай** ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь, нүхэр **Е. Г. Матушорой** пенсидэ гараһантаинь дашарамдуулан, эдэниие Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэи гэшүүдэй уялгануудһаань сүлөөлхэ.

2. Нүхэр Тамара Ильинична **Егорова** болон Санжимитып Агванович **Данзановые** Буряадаи АССР-эи Верховно сүүдэй гэшүүдээр һунгаха

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретарнин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 онои июнин 30.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо

ХОРО ХАЯГДАА

Ажахын дүрбэ мянга табан зуу гаран гектар поли дэзгүүр долоон хоногой туршада самолёдоор бог ногоо усадхаха хорон хаягдаа. Хорлогдоһон талмайн 350 гектарыень обёосой поли юм. Харин бэшэ хубинь шэнниисэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо түрүүлэн энэ хүдэлмэри үнгэргэбэ.

ТҮРҮҮШЫН МЯНГААД

Тус колхозой хайшалагшад урда долоон хоногой һүүл багаар дүрбэ мянга гаран хонинһоо нооһыень хайшалаад байба. Дүй дүршэлтэй К. А. Югова, А. П. Шахмаева хонин хайшалагшадай мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Колхоздо байгша ондо хамта дээрээ 31 мянга тухай хонинои нооһон хайшалагдаха юм

Манай корр.

Зэдын аймаг.

ФОТО РЕПОРТАЖ

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Июнь һарын нарата дулаан нэгэтэ үдэр. Наранай һая гаража байбашье, аалма халуун болошонхой. Хэды тиимэ байгаашье һаань, Хираан тосхондо дүтэхэнэ түхеэрэгдэһэн хайшалалгын пунктда хүн зон хүлгөөтэи. Эндэшье, тэндэшье хүн сагаан хонид һүрэг һүрэгөөрөө бэлшэнэ. Машинкануудай таршаганаха абяан холоһоо соностон дуулдана. Эндэ зүүгаад хүн хонидой нооһо хайшалжа, сүлөө забдагүй хүдэлжэ байнхай.

Хяагтын совхозой хони хайшалагшадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэи. Мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо соргологдожо, илажа гарагшадынь урмашуулагдадаг байна. Һүүлэй табан хоногой дүнгүүдээр Юрий Ермаков, Цырма Дондопова, Анна Урусова гэгшэд эрхимлэжэ гараа. Таоан үдэрэй туршада Юрий Ермаков 292 хониной, Цырма Дондопова — 234, Анна Урусова 253 хониной нооһо хайшалһан байна. Тэдэнэй ажалай шанар эрхимээр сэгнэгдэнхэи. Түрүү хайшашадай хүндэлэлдэ Ажалай алдар солын туг үргэгдэһэн байха юм.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда эндэхи дунда һургуулиин һурагшад айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. Мүнөөшье тэдэнэр хайшалалгын пунктда ажаллажа байна. Ахамад классуудай һурагшадай дундаһаа Сеня Эрдынеев Света Чимитова, Витя Федосеев гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Тэдэнэр үдэр бүри тус тустаа 30 хони хайшалха даабаритай байбал, тэрэнээ 35 да хүргэнэ.

Цырма Дондоповагай хүбүүн Володя Улаан-Үдын хүдөө ажахын институтда һурадаг юм. Мүнөө зунайнгаа амаралтада нютагтаа ерээд, совхозой хонишодто туһалжа байнхай. Хайшалалгын пунктда үдэр бүри ерэжэ, хайшануудые шадамар бэрхээр тошылдоно.

Эндэ хүдэлэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар табигданхай. Хайшашадай ажалай үдэр бүриин дүнгүүд гаргагдажа, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Эндэ түхеэрэгдэһэн улаан булангынь һайнаар шэмэглэгдэнхэй. Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, нооһо хайшалалгын хүдэлмэриие богони болзорто дүүргэхые уряалһан лозунгнууд. плакадууд харагдана. Пунктые даагша дүршэлтэй механизатор В. И. Калашников ажалшадай хүдэлмэриие шадамар һайнаар эмхидхэнэ Совхозой директор А. А. Игумнов. парткомой секретарь Б. Т. Цыренжапов, ахамад мэргэжэлтэд үдэр бүри энэ пунктда ерэжэ, хаишашадай ажалаар һонирхоно, тэдэнэртэ туһална.

Хайшалалгын пунктда ажаллагшад үдэртөө гурба дахин халуун хоол баридаг байха юм. Тогоошод Н. Казакова, В. Пивоварова, В. Попова гэгшэд амтатай һайн хоол бэлдэхын түлөө ехэ оролдолго гаргана.

Совхозой хонишодой ажалаи түрүүшын дүнгүүд һаяхан согсологдоо. Николай Намжиловай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд үнгэрэгшэ үбэлдөө зуун эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ һэн. Хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооһо хаишалха түсэбтэй байһан һаа, тэрэнээ 600 граммаар үлүүлһэн байха юм. Пурба Санданов, Николай Арсаланов гэгшэдэй бригадануудай гэшүүд нооһо хайшалха талаар абаһан социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: түрүү хайшашад Анна Урусова, Цырма Дондопова.

А. СУРМАЧАЙ
фототекст

Хяагтын аймаг.

МОСКВА. Кунцевска зүүнэй платинна заводой коллектив ажалай ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхэ гэһэн гол зорилготойгоор мүнөө ажаллажа байнхай Энэ жэлдэ заводой недондонойхиһоо гурба дахин олон продукциинь Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мастер коммунист В. Е. Щербинин (баруун гарһаа) автомат линиинүүдые заһабарилагша Д. П. Городничев хоёр цех соо.

ТАСС-ай фотохроника

ҺАЙНДЭРЭЙ РЕПОРТАЖ

АЖАЛАЙ АМЖАЛТААР БИЛТАРҺАН ЗУНАЙ НАЙР НААДАН

ҺУР ХАРБААН — буряад арадай заншалта ...эр мүн. Сагаан эдеэ билтаран дэлбэрhэн элhайхан зунай энэ үедэ ...д зүлгэ ногоон дээрэ ... хүсэ шадалаа, арга ... туршалсадаг, hур ...а, хэрхо мэргэнээ ...дэг, мори урилдаанда ... хүлэгэйнгөө хурдание ...үлдэг байhан юм. Энэ ...э зунай найр наадан ...дан АССР-эй байгуу...hаар 53 жэлэй ойдо зо...лагдаба.

...публикымнай ажалша... заншалта зунай hайндэр ...ур харбаан үнгэрэгшэ ...ын үдэр ипподром ... эхилhэн байгаа. Түгэс... наадануд амаралтын ...р болобо. Республикан... ипподром hайндэрэйхеэр ...эмэглэгдэнхэй. Түбэй три... ...ехэ урдань гоё hай... ...ехэ панно харагдана. ...ртиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото ...лидхэл хэжэ байhан нүхэр Л. И. Брежневэй дүрэ зураг ...ндэ бии. «КПСС-эй XXV ...дын шиидхэбэринүүдые ...үргэхэбди!» гэhэн урила ло...нг хүн бүхэнэй зүрхэ сэдь...л хүдэлгэнэ, анхаралыень ...атана. Трибунануудай ара ...алаархи спортын тугууд ...өөшэ hалхинда далбан на...ахадаа. эндэхи байда... бүри hур жабхалантай ..., сугларагшадай нюур ... баяраар халяана.

Үглөөнэй 10 саг. Улаан-...э хотын физкультурни...дай парадаар hур харбаа... түгэсхэлэй наадан эхил... Мори hоригшод парадай ...ндэ ябана. Удаань «Спар...ак», «Труд», «Динамо», «Урожай», «Трудовые ре...ервы», «Локомотив» бүлгэ...үүдэй, «Забайкалец» гэжэ ...спортын клубай эрхим бэрхэ ...спортсменүүд трибунануу...ай урдуур зэлэ татан жэг... ...э алхасаар үнгэрнэ. Мори ...оригшод П. Баиров, Н. Ва...ев, hур харбагшад Ц. ...Цымпилова, А. Бутхаев, ... Дансаранов, барилдаа...шад: уласхоорондын классай ...спортын мастер О. Алексе...ев, спортын мастернууд Г. ...болон Ф. Махутовтан, В. Иванов, И. Гармаев, гиир ...үргэгшэд Г. Кириков, А. По...ломошин болон бусад эдэнэй ...дунда ябана. Спортын элдэб ...медальнууд тэдэнэй үбсүүе ...шэмэглэнэ.

Парадые командалагша ...республиканска категориин ...судья В. Л. Балдаевай ...элидхэмсээрнь, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэ...дэхи секретарь А. М. Беля...ов зунай найрта хабаадаг...шадые амаршалан, үгэ хэлэ...бэ:

— КПСС-эй горкомой ба Улаан-Үдэ хотын гүйсэдхэхэ комитедэй даалгабараар энэ сугларагшадые республикынгаа 53 жэлэй ойгоор ха...луунаар амаршалнаб. Буряад оронноймнай ажалшад түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлээд, түрэл партиингаа XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угта...жа, мүнөө арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй зургаа hарын туршада ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар даабаряа болзорhоонь урид дүүргээ. Эндэ сугларагшадта, таанадаар дамжуулан республикынгаа бүхы ажалшадта саашадаа амжалта туйлахыетнай, элүүр энхэ hуухыетнай хүсэнэб. 1976 оной hур харбаае нээгдэhэндэ соносхоноб.

Уласхоорондын классай спортын мастер барилдаашан Олег Алексеев hур харбалгаар нёдондо жэлэй чемпионка СССР-эй спортын мастер Цындыма Цымпилова хоёр мүрысөөнэй туг үргэбэ.

«Олимпийскэ жэл — гансал олимпиецүүдтэ бэшэ!» — гэhэн уряа олониие нэгэдүүлнэ. Энэ жэлдэ спортивна ехэ амжалтануудые туйлажа, уласхоорондын классай спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан, Олег Алексеевые, бэрхэ hуршан Аркадий Бутхаевые БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаhан байна.

Удаань hур харбаанай спортын программада ороhон бүхэ барилдаагаар, hур харбалгаар, мори урилдаагаар, гиир үргэлгөөр түгэсхэлэй мүрысөөнүүд үнгэргэгдэбэ. Эдээн тухай hайндэрэйнгөө репортаж соо хөөрэхэмнай.

...Авиамодельнэ спортоор Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Үдэдэ боложо байна. Мүрысөөнэй ахамад судья В. Ф. Еськовой (Москва) хүтэлбэри доро Приморийн хизаарай үхибүүд өөhэдынгөө зохёон бүтээhэн модельнүүдээр «Агаарай байлдаа» hур харбаанай түгэсхэлэй мүрысөөнэй урда тээхэнэ харуулжа, сугларагшадые ехэтэ hонирхуулаа...

БҮХЭ БАРИЛДААН. Һур харбаанай эгээ hонирхолтойнь буряад барилдаан болоно. Энэшье онлгосотой. Юуб гэхэдэ, буряад барилдаанай түүхэ намтар үндэhэн арадтайгаа нягта холбоотой ха юм. Урайни урда сагhаа нааша дамжан ерэжэ, заншалта наадан шэмэглэл боложо алдаршаа. Һургуулиин наhа хүсөөгүй үхибүүншье, үндэр наhатай үбгэншье энэ наадаар ехэл hонирхожо, шамбай бүхэшүүлэй тулалдаае алдангүй харажал байдаг. Эндэ гансашье бар хүсэн хэрэггүй бэшэ, оройдоо нюдэ сабшаха hамбаанда мэхэ гохо хэрэглэжэ, бэеhээ hураггүй томо хүниие унагаажархидаг шуу.

Спортсменүүдэй парадай hүүлээр бүхэ барилдаан эхилжэ, трибуна дээрэ hуугшад хүүелдэшэбэ. Буряад орон доторoo нилээд алдаршаhан арбан зургаан хүбүүд хүсэеэ туршалсажа, чемпион болохо ёhотой.

Жаран килограмм шэгнүүртэн соohоо нэгэдэхи разрядтай Борис Мухтыров спортын мастер Гармажап Цыренов хоёр дуудагдаба. Удаан тулалдаагүй. Бэе бэедээ марьян доботложо, мэхэ хэхые оролдоно. Б. Мухтыров шамбай шуран байжа, нүгөөдэеэ нилээд мэгдэхэбэ. Спортын мастер мэхэ хэхые оролдоошье hаа, нүгөөдынгөө хүл, гар бариха шадалгүй байжа, хаягдаба. Борис Мухтыров хоёрдохёо Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Бато Сахаровтай барилдажа, булюу хүсэтэй, мэхэ гохо хэхэдээ аргагүй бэрхэ байhанаа харуулаа. Гурбадахяа спортын мастер Валерий Ивановтой уулзажа, урагшагүйдэшоо бэлэй. Энэ уулзалга hур харбаанай чемпиониие элирүүлхэ ёhотой байгаа. Борис Мухтыров мэдээжэ мастертай тэмсэхэ аргагүй байгаашье hаа, hалаа урагшатай барилдаашан боложо ябаhанаа үшөө дахин харуулаа.

Барилдаагаар спортын мастернуудые бэлдэhэн Валерий Ивановой үүргэ нилээд ехэ, дүй дүршэлээрhэе баян ааб даа. Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда инженер-механигаар хүдэлдэг. спортын мастерта кандидат Сергей Хахаловтай барилдахадаа, булюу хүсэтэй, габшагай шуран байhанаа батадхаа. Хүн зон хүүелдэжэ, Валерий Ивановые магтаха юм.

— Хэнинь hур харбаанай диилдэшэгүй чемпион болохоб? — гэлдэшэд, тэрэ тулалдаае хүлеэжэ ядаашад бии.

— 1974 оной hур харбаанай чемпион, спортын мастер Илья Гармаев мэдээжэ барилдаашан Валерий Иванов хоёр дуудагдана. Илья Гармаевай шэгнүүр 112 килограмм. Тиихэдэ Валерий Ивановой шэгнүүр 68 килограмм! — гэжэ соносхоходонь, хүн зон бүришье шангаар хүүелдэжэ, барилдажа эхилхыень хүлеэшэнхэй, амияа дараад hууха юм.

Нэгэнинь багжагар томо, нүгөөдэнь жаахан. Хуха-нуга бариад, шэдэхэнь гү гэжэ hанахаар бэлэй. Бурлад барилдаанай үшөө нэгэ hонирхолтой талань юуб гэхэдэ, бүхэриг томо, жаахан гэжэ урдань илгаруулдаггүй байгаа. Оройдоо сухарингүй добтолhоор доботложо, томо хүнэйнгөө бүхыhөөр байтар мэхэ гохо хээд, газардуулжархиха ушарнууд али олон дайралдадаг hааб даа. Тиигээд ерэхэлээрээ, бишыхан гэжэ баhаха шалтагаан огтошье байгаагүй, хүсэндөө хэды найдаашье hаа, тон болгоомжотойгоор доботлдог байгаа бшуу. Эгээл тиимэhээ Илья Гармаев болгоомжотойгоор доботолоо. Хуха-нуга бариха юумэн оройдоошье байгаагүй. Юуб гэхэдэ, Валерий Иванов нүгөөдынгөө гартань тиимэ бэлээр ороогүй. Һонирхолтойнь гэхэдэ, В. Иванов нилээд эдэбхитэйгээр доботложо, нүгөөдэеэ тухашаруулаа. «Оhолдо оohоргүй» гэжэ хэлсэдэг. Хэрбээ Илья Гармаев «нюдэ балай, шэхэ дүлии» гэжэ доботолоо hаа, мэхэдэнь ороhоноо мэдэнгүй, шарбажа унахаб гэжэ айгаа.

— Иванов, доботоло, мэхэдээ оруула! — гэжэ трибуна дээрэhээ хүнүүд хашхаралдаха юм.

Тиигэжэ барилдаанай табан минута үнгэржэ, хэниинь хэнээшье диилэнгүй, нэгэ минутын амаралтада гараба. Хэрбээ Илья Гармаев арбан минутын туршада Валерий Ивановые диилэжэ шадаагүй hаа, hур харбаанай чемпионой нэрэ зэргэ бага шэгнүүртэй хүндэнь олгогдохо бшуу. Тиимэhээ хүндэ шэгнүүртэнь аягүйрхэhэншье янзатай, бодолгото болоhоншье шэнжэтэй байха юм. Хоёрдохёо тулалдажа эхилхэдэнь, хүнүүд бага шэгнүүртэнэй түлөө сэдьхэлээ зобоhоноо мэдүүлэн, хүүелдэшэбэ. Илья Гармаев хэды дахин нилээд шанга доботлого хэжэ, заал hаа унагааха хүсэлтэй. Валерий Иванов гартань ороогүй, өөрөө хэды мэхэ хэрэглэжэ, нүгөөдэеэ шүүд унагаан алдаба.

—Валерий, бэрхэш! Ямаршьегүй гарасалдажа туршаарай!

— Валерий, үшөө нэгэ минута үлөө! Жаран секундын үнгэрхэдэ, hур харбаанай чемпион болохош!

Хүнүүдэй ингэжэ талархалаа мэдүүлхэдэ, Валерий Иванов мэдэхээр урмашажа, нүгөөдэеэ мэгдэхэгээд абаба. Тиигэhээр саг үнгэржэ. Буряадаймнай мэдээжэ барилдаашан Валерий Иванов hур харбаанай чемпион болобо. Чемпионой лентэ зүүлгэжэ, аржагар гоё хрустальна ваза барюулха үедэнь, барилдаанай ахамад судья бултанай дуулахаар ингэжэ мэдүүлбэ:

— Һур харбаанаймнай чемпион Валерий Иванов мүнөөдэр гуша наhатай болобо. Чемпион болоhоноорнь, мүн түрэhэн үдэрөөрнь манай Валерые халуунаар амаршалая!

Трибуна дээрэ hуугшад альга ташаба. Валерий Ивановые үетэн нүхэдынь тоирожо, баруун гарыень шангаар адхан, амаршалха юм. Тэдэнэй дунда далан килограммай шэгнүүртэ нэгэдэхи hуури эзэлhэн Фёдор Махутов. 82 килограмм шэгнүүртэ мүн баhа нэгэдэхи hуури эзэлhэн Геннадий Махутов бии. Ахайнгаа чемпион болоходо, бүхы сэдьхэлhээ баярлаhаниинь мэдээжэ. Шухалань гэхэдэ, хоёр дүүнэрынь ахаингаа hайхан замаар ябажа. орон доторoo мэдээжэ барилдаашад болоhоo гадна. залуу үетэниие барилдаанай бэлиг шадабарида hургана бшуу.

Жаран килограммай шэгнүүртэ Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Б. Сахаров, 62 килограммhаа дээшэ шэгнүүртэ Буряадай хүдөө ажахын институдай студент З. Буянтуев гэгшэд нэгэдэхи hуури эзэлhэн байха юм.

Һур харбаанай урда үдэр хүдөөгэй барилдаашад хүсэ шадалаа туршалсаhан байна. Чемпионой нэрэ зэргэдэ Улаан-Үдын аймагай түлөөлэгшэ Г. Цыренов (60 кг). Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын инженер С. Хахалов (70 кг), Зэдын аймагай Гэгээтын дунда hургуулиин багша Ц. Аюшеев (82 кг), хүндэ шэгнүүртэ Илья Гармаев гэгшэд хүртэhэн шуу.

Һүүлдэнь Илья Гармаев Сергей Хахалов хоёр уулзаба. Хүндэ шэгнүүртэн баhан татаад доботлходоо нүгөөдынгөө мэхэдэ орожо, унаhан байна. Тиигэжэ хүдөөгэй барилдаашад соohоо Сергей Хахалов абарга бүхэ боложо тодороо.

Ветеранууд барилдаhан байна. Спортын мастер, орон доторoo нилээд суурхаhан барилдаашан, Буряадай **АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Виктор Баймеев чемпион болоо.**

Хэрбээ урдань бурлад барилдаанда ехэнхидээ Түнхэнэй, Зэдын, Улаан-Үдын ба Баргажанай түлөөлэгшэд хабаадалсадаг hаа, харин мүнөө Сэлэнгын, Прибайкалиин, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Хойто-Байгалаи, Баунтын бүхэшүүл байлежэ, муу бэшэ бэлэдхэлтэй байhанаа харуулаа. Тиихэдэ Яруунын, Хэжэнгын, Хоринн аймагуудhаа нэгэшье барилдаашан хабаадалсаагүй.

БУРЯАД АРАД эртэ урда сагhаа хойшо гүйгөөшэ, хатарша моридоо магтажа, солыень дуудажа, тэдэнэй урилдаанда табидаг, хэнэй агта хүлэг түрүүлхэб гэжэ боосолдодог байhан. Мори урилдаан заншалта зунай найрые улам удха түгэлдэр, hонирхолтой болгобо.

Үдэрэй 13 час. Һур харбаанай hайндэр түлэг дундаа хүхинэжэ байна. «Нэгэ хэдэхэн минутын үнгэрхэдэ, мори урилдаан эхилхэнь» гээд дикторэй микрофоноор соносхоходонь, хүнүүд таамжатай зохид газар олохо hуухые оролдоно, заримашуул боосолдоондо таhаан туршаад үзэхэеэ тотализаторай наадагдаhан кассанууд худар шамдуухан ошоно.

Уданшьегүй хонхын дохёо жэнгиржэ, ородой зэргэлээ гурбан морид хуа тооhо бурьюулан табилуулжа мэдэбэд. Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түлөөлэгшэ А. Олениниковэй жолоодоhон «Гнедко» гэжэ азарга түрүүтэй хажуу талаараа «Ган», «Гарус» гэжэ моридгой зэргэлээ гурбан 1 600 метртэ урилдахадаа түрүүлжэ, профсоюзуудай Буряадай областной Соведэй шанда хүртэбэ. Ородой зэргэлээ гурбан моридой тоног зэмсэг айхабтар гоёор шэмэглэгдэнхэй. Эдэнэй хазаар даран хатархадань. хүн зон «бара-оо бара!» гэлдэн хашхаралдашана.

Хатарша. гүйгөөшэ моридой урилдаан hонирхолтойгоор үнгэржэ, хүн зон хужарлан хараhан байна. Зэдын, Бэшүүрэй, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын. Кабанскын аймагуудай, хүдөө ажахын институдай малай үүлтэр пайжаруулдаг «Байгал» гэжэ ажахын. Буряадай болон Тамбовско областиин Лавровско, Курганска областиин Шадринска. Вологодско областиин моринной заводуудай гүйгөөшэ хурдан морид урилдаанда хабаадаба.

—Железнодорожно райсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй шанда хүртэхын түлөө хүнгэн тэргэдэ хүллэгдэhэн дүнэн наhанай морид хазаар даран хатархань, — гээд микрофоноор соносхогдоно.

Долоон морид урилдаанда табигдажа. Тамбовско областиин Лавровско моринной заводой «Альбиоз» гэжэ хээр зүhэтэй хүлэгэй 2 400 метрые 3 минута 37.2 секунда соо гаталхадань, шаг шууяан улам ехэдэшэнэ. Сэнхир-хүхэ хубсаhатай Людмила Колток тэрэниие жолоодоhон байгаа. Э. Хардаевай жолоодоhон «Будь Ловкий», П. Баировай хүтэлбэрилhэн «Малютка» гэжэ хатаршад хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Удаань үнгэргэгдэhэн хазаар моридой урилдаанда Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой «Ландыш» гэжэ зээрдэ гүйгөөшэ хурдан сүлхэ байhанаа харуулаа. И. Пашинскиин жолоодоhон энэ морин 2.400 метрые 2 минута 51 секунда соо гаталба. «Туруута агтые урдаа табихагүй, шэлдэг морин байна даа» гэhэн омог дорюун үгэнүүд эндэ тэндэhээ дуулдана.

Энээнэй удаа манай газетын тогтооhон шан наадагдаа. Ехэ наhанай дүрбэн морин 1.600 метртэ хатархаар зэргэлэн зогсоно. Хазаараа даран, собхоролдон һагад, hүүл дэлhээ hайханаар гүрүүлээд байhан моридые хаража. хүнүүд урмашан баярлана. Тиигэhээршье байтар хонхын дохёо үгтэжэ, хурдан түргэн морид харбаhан годлидол, урагшаа шуумайлдашаба. П. Сурановай жолоодоhон Кабанскын аймагай Байгалай совхозой «Клич» гэжэ нэрэтэй хээр азарга түрүүлэн ержэ, «Буряад үнэн» газетын шанда хүртэhэн байха юм. Улаан-Үдын аймагай малай үүлтэр hайжаруулдаг «Байгал» гэжэ ажахын «Лазурный», тус аймагай Оронгын совхозой «Орлик» гэжэ хатаршад илагшын hүүлые барижа ерэhэн байна.

— 3.200 метрэй зайда хатарша моридой урилдаан эхилхэнь, — гээд диктор соносхоно.

Урилдаанда табигдаhан табан морин дүрбэн сагаан туруунhаа дүлэ гаратар хаталдана. В. Дигановай жолоодоhон «Карагез» гэжэ морин 2.400 метртэ урилдажа ябатараа, хүсэгдэхэ болоходоо хирэhээр хирээд, хоёр морине урда табижархиба. Бэрхэ hоригшо Пётр Баировай жолоодоhон «Крохотный» гэжэ хээр морин энэ зайе 4 минута 51 секунда соо гаталжа, Буряадай республиканска ипподромой шанда хүртэhэн байха юм. С. Галсановай жолоодоhон барижа ябаhан «Беглец» хоёрдохи hуури эзэлээ.

Хазаар морёор элдэб дабалта, хаалтануудые гаталалгын мүрысөөн олоной анхарал татаhан, hонирхол үүсхэhэн байгаа. Эдэнэр 120 сантиметр хүртэр үндэртэй 9 дабалта гаталха ёhотой hэн. Эндэ Буряадай мориной заводой түлөөлэгшэ Федор Добосов «Баббит» гэжэ зээрдэ азаргаар дабалтануудые шадамар бэрхээр гаталжа, ялын нэгэшье очко абангүй, hур харбаанай чемпион боложо, ВЛКСМ-эй обкомой шанда хүртэбэ. С. Шиловэй «Эволин» гэжэ морёор мүрысэхэдөө, ялын 13 очко абажа, хоёрдохи hуури эзэлээ.

Бусад зайда болоhон урилдаануудта С. Исодин, В. Диганов, К. Шантагаров, Н. Валеев гэгшэд нэгэдэхи hууринуудта гаража, үнэтэ шангуудта хүртэhэн байна.

Тиихэдэ «Кыз-куу» («Басагые хүсэ»), «Оодорыш», «Үнэгэхэн» гэхэ мэтэ эмээл моршодой hонирхолтой наадануудай үнгэргэгдэхэ hаань, зунай найрта хабаадагшадта бүришье бахархама баяр баясхалантай байха бэлэй.

ГИИР ҮРГЭЛГЭ. Зунай зүлгэ ногоогоор хушагдаhан ипподромой тэг дунда табигдаhан олбог дээрэ Буряадай бүхэшүүлэй барилдажа байхада, шанга шандааhатай гиир үргэгшэд хабаяа туршажа захалба. Энэ hонирхолтой мүрысөөндэ 15 хүн хабаадаа. Сибирь болон Алас Дурна зүгэй зонын нааданда нэгэнтэ бэшэ илаhан, гиир үргэлгөөр СССР-эй спортын мастер Геннадий Кириков (ЛВРЗ), спортын мастерта кандидат Александр Поломошин («Забайкалец») болон бусад эдэнэй дунда байгаа. Гиир үргэгшэд дүрбэн шэгнүүртэ хубааржа мүрысэбэ.

60 килограмм. Эндэ Прибайкалиин аймагай Ильинкын модо урадхуулдаг баазын оператор Валерий Бакуленко («Труд») гиир абажа, баруун гараараа 16, зүүн гараараа 14 дахин үргэhэн. хоёр пүүдэн хоёр гиирые 15 дахин хонгордоол үргэжэ, 45 очко абаhан, 32 удаа угзаран үргэжэ, дүн хамта 107 очкотойгоор илажа. 1976 ондо 60 килограммай шэгнүүртэн соохоо чемпион болобо. Нёдондо тэрэ 70 килограммда эрхимлээ hэн

70 килограммай шэгнүүртэнэй дундаhаа Сэлэнгын целлюлозо-картонон комбинадай жолоошон Вадим Бессонов («Урожай») 100 очко абажа. нэгэдэхи hуури эзэлhэн байха юм. Спортын мастер Г. Кириков («Локомотив») хоёрдохи hуурида гараба.

Һур харбаанда хэдэн удаа чемпион болоhон Геннадий Вторушин («Труд») 82 килограммай шэгнүүртэ илаха байха гэжэ сугларагшад hанаhан байгаа. Теэд авиационно заводой 24-тэй слесарь нэгэдэхи разрядтай Анатолий Толмачев эрхим hайн бэлэдхэлтэй байжа, чемпион болобо. Тэрэ дүн хамта 158 очко абаа. Анатолий хоёр пүүдэй гиирые 70 дахин угзаран үргэжэ. Буряадай hур харбаанай түүхэдэ үзэгдөө дуулдаагүй рекорд тогтообо. Энэ шэгнүүртэ гиир үргэлгөөр СССР-эй спортын мастерай нормативые 18 очкогоор үлүүлээ. Энэнь манай залуу спортсменэй ехэ амжалта гээшэ.

Хүндэ шэгнүүртэнэй дунда илангаяа шанга тэмсэл болоо. Авиационно заводой слесарь Александр Поломошин хоёр пүүдэй гиирые баруун гараараа — 24, зүүнээрээ 27 дахин үргэжэ, хоёр пүүдэй хоёр гиирые 21 дахин үргөөд, 63 очко абажа. 50 дахин угзаран үргэжэ. 164 очкотойгоор hур харбаанай абсолютна чемпион болоод, физкультура ба спортын республиканска комитедэй I шатын дипломоор, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаhан байна

Энэ жэлэй hур харбаанай чемпионууд спортын национальна зүилнүүдээр РСФСР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө байгша оной июлиин 14—19-дэ Якутск хотодо болохо мүрысөөндэ хабаадаха юм.

ҺУР ХАРБАЛГА. Эртэ урда сагhаа хойшо буряад угсаатан hур харбаха дуратай байhан юм. Тиимэhээ hур харбалгаар мүрысөөнэй эхилhэн тухай соносхоходонь, трибунанууд дээрэ шуулатай болоодхино.

Спортсменүүд хоёр бүлэг болон мүрысэбэ. Нэгэ бүлэг hур харбагшад, энэ спортын зүйлэй ветеранууд, буряадай хуушанай номоор харбаа. Нүгөө бүлэгынь мүнөөнэй, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хэрэглэгдэдэг номоор харбажа, олоной hонирхол татаа.

Ветеранууд... Энэ hайхан үгэ дуулахадаа, хүн бүхэн малгайгаа абажа дохихо хүсэлэнтэй байдаг ёhотой. Юуб гэхэдэ, үндэр наhатай болобошье, үшөө залуу ябахадаа шэлэhэн, дурлаhан хэрэгтээ мүнөө болотор үнэн сэхэ ябаhан хүнүүд маанадые гайхуулан, залуушуулhаа дутуугүй бэрхээр ажалладаг гү, али мүрысэдэг ха юм.

66-тай Ш. Б. Пайтуев (Зэдэ), 69-тэй Д. Е. Иванов (Зэдэ), 62-той Г. Д. Ганжуров (Хяагта) болон бусад бүри 30—40 жэлэй саана харбадаг байhан номоиуудаа бариад, мүрысэхэ ехэ эрмэлзэлтэй байhанаа харуулан, зоной урда жагсан зогсоходонь, үнэн зүрхэнhөө урмаар байгаа hэн.

Д. Е. Иванов аяар холын 1936 ондо hур харбалгаар республикын чемпион түрүүшынхеэ болоhон юм. Тиигээд 1961 ондо баhал чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Һанаад үзыт 1936—1961. Тэгшэ 25 жэл. Ш. Б. Пайтуев 1971 ондо республиканска hур харбаанда түрүүлhэн байна. Тиихэдэ 61-тэй болоод ябаа. Гайхалтай даа! Эдэнэр өөhэдhөө бүри залуу хүнүүдтэй мүрысэхэдөө, мүхөөгөө балай үгтэхэгүй байhанаа харуулаа hэн.

1976 оной hур харбаанай чемпион удангүй элирбэ. Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ совхозой жолоошон Батожап Бальчинов энэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ. улаан лентэ мүр дээгүүрнь нэмэрүүлэгдэжэ, Хүндэлэлэй диплом, үнэтэ бэлэг барюулагдана. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой жолоошон Петр Ванданов удаадахи hуури эзэлээ. Харин гурбадахи hуурида хэн гараа гэжэ hананат? Дамдин Ешеевич Иванов. Тэрэ Петр Вандановhаа оройдоо нэгэ очкогоор гээгдээ. Гэбэшье балай голхорhон хэбэргүй hэн.

Энэ үедэ уласхоорондын номоор харбалгын мүрысөөн түлэг дундаа ябажа байба. Уласхоорондын классай спортын мастер А. Бутхаев («Труд»), спортын мастернууд Д. Дансаранов, А. Гармаев, Е. Попов болон бусад эндэ бии. Тиимэhээ мүрысөөн тон hонирхолтойгоор үнгэржэ, Улаан-Үдын ипподром дээрэ сугларагшад нэгэ хэды болоод лэ альга ташажа, спортсменүүдэй иимэ мэргээр харбахые гайхан hуугаа.

Нэн түрүүлэн Ц. Будаев (Улаан-Үдын аймаг). Е. Попов («Динамо»). А. Бутхаев («Труд») гэгшэд харбаба. Ц. Будаев 9 очкотой болобо. Попов Бутхаев хоёр алдажархина. Удаань хүдөөгэй спортсмен 9,10,9 очко абажа. түрүү hуурида гарахадань. нүхэдынь одоошье hайнаар харбажа эхилээ hэн. Е. Попов нэгэ удаа 10, дүрбэ дахин 8 очко сохибо. Харин А. Бутхаевай нэгэ дахин 8. тиигээд лэ 9, 10 очко удаа дараалан алдангүй сохижо эхилхэдэнь, Будаев хоёр дахин алдажархина. Бага-сага тээлмэрдээд абаа хаш. Дүн гаргахада А. Бутхаев абажа боломоор 100 очкоhоо 74-ые. Ц. Будаев 70 ые. Е. Попов—69-ые абаhан байба.

Удаань харбаhан Д. Дансаранов («Труд»). А. Гармаев (Хурамхаан). В. Аюшеев (Хэжэнгэ) гэгшэд туд тудтаа 88, 89, 32 очкотой боложо, түрүүн харбагшадые хойшонь түрибэ.

Гурбадахи ээлжээндэ А. Дансаранов («Труд», Д. Дансарановай хүбүүн). В. Данзанов (Хэжэнгэ), В. Гармаев, О. Раднаев (хоюулаа Сэлэнгэ) гэгшэдэй харбахадань, гансал А. Дансаранов эсэгээ, А. Гармаевые гүрүү hууринуудhаань түрихэ аргагай ха гээд hанахаар hэн. Үнэхөөрөөшье тиимэ байшоо. Юуб гэхэдэ, нүгөө гурбанинь бэлэдхэлээр hула hэн.

Июлиин 3-да эндэ. ипподром дээрэ, hур харбагшадай мүрысөөн үнгэргэгдөө. Тиихэдэ 40 метрэй зайhаа харбахадаа, А. Дансаранов 100-hаа 98 очко абажа. hур харбаанай чемпион болохо дүүрэн арга боломжотой байhанаа харуулаа hэн. Гэбэшье июлиин 4-дэ 50 метрэй зайда нэгэ бага hулаар харбаа. 82-очкотойгоор тэрэ гурбадахи hуури эзэлээ.

Дүн гаргагдаба Тиихэдэнь 1976 оной hур харбаанай чемпионой нэрэ зэргэдэ А. Гармаев хүртэхэ болоhон байба. Тэрэ хамта дээрээ 182 очкотой болоо. А. Дансаранов хоёр. Д. Дансаранов 14 очкогоор чемпионhоо гээгдэхэдээ, удаадахи hууринуудые эзэлжэ, Хүндэлэлэй дипломуудаар шагнагдаа hэн.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Л. Александрова («Труд»), эрхимлэжэ, hур харбаанай чемпионка болоо. Хоёрдохи hуурида нёдондоной чемпионка С. Цымпилова («Урожай») гараhан байна.

Залуушуулай дунда мүрысөөн урда үдэрынь үнгэргэгдөө. Хотын хүбүүд соohоо Г. Сазонов («Динамо»). Басагадай дундаhаа Н-Д. Лашинырeнова («Труд»). хүдөөгэйхидэй дундаhаа Б. Бальчинов (Сэлэнгэ), Т. Батомунхоева (Хурамхаан) эрхимлэжэ, улаан лентэнүүдээр. дипломуудаар, бэлэгүүдээр шагнагдаба.

* * *

ҺУР ХАРБААН... Буряад угсаатан иимэ hайндэрнүүдтээ сугларжа, үни холын сагhаа хойшо хаба шадалаа туршадаг hэн. Харин мүнөө энэ hайхан hайндэр республикымнай ажалшадай тон дуратай hайндэрнүүдэй нэгэн болонхой.

М. ОСОДОЕВ
Б. М. ЖИГЖИТОВ.
Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: уласхоорондын классай спортын мастер, барилдаашан О. Алексеев, нёдондо жэлэй зунай найрта hур харбалгаар илаhан Ц. Цымпилова мүрысөөнэй туг үргэжэ байна; гүйгөөшэдэй табараан дуулдана мэргэн харбагша басагад (зүүн гарhаа): С. Доржиева (Хэжэнгын аймаг), энэ жэлэй абсолютна чемпионка Л. Александрова («Труд»), Т. Батомунхоева (Урожай); Улаан-Үдэ хотын ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй гүрүүлэгшэ нүхэр В. П. Убеев энэ жэлдэ спортын ехэ амжалтануудые туйлажа. уласхоорондын классай спортын мастер болоhон hур харбагша А. Бутхаев болон О. Алексеевтэ БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотануудые барюулжа байна.

Загарайн аймагай түлөөлэгшэ В. Орлов хүндэ шэгнүүртэнэй дунда гиир үргэлгөөр гурбадахи hуури эзэлбэ; уран hайханай бүлгэмэй гэшүүдэй бэлиг шадабари зунай найрта хабаадагшадай анхарал татаба; бүхэ барилдаагаар 1976 оной абсолютна чемпион Буряадай багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша В. Иванов;

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ,
С. БАЛДУЕВАЙ
фото-зурагууд.

МОДОНДО ҺИИЛЭГДЭҺЭН... ДУУН

ӨӨРЫНГӨӨ мэргэжэлһээ ондоо юумээр һонирхохо, гэрэндээ сүлөөтэй бүхы сагаа зорюулха гэшэ һайшаалтай хэрэг. Һаяхан манай редакцида сэрэгэй ахалагша лейтенант зэргэтэй залуу хүн орожо ерээ. Медицинскэ дээдэ һургуули дүүргэһэн тэмдэг үбсүүн дээрэнь зүүгдэнхэй

— Владимир Амоков гээшэб. Сэрэгэй врачби. Буряад ороной хүбүүнби. Сүлөөтэй сагтаа зураг зурадаг модоор, шулуугаар скульптурна дүрсэнүүдые хэдэг хүм, — гэжэ врач-офицер өөрыгөө танюулба. Тиигээд абажа ябаһан портфель сооһоо өөрынгөө бүтээлнүүдэй фото-буулгабари, выставкэ тухай соносхолнуудые,ород болон грузин хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн газетэнүүдые гаргаба

— Би өөрөө Горький хотодо медицинскэ институтдай сэрэгэй медицинскэ факультет дүүргэһэн хүм. Тиигээд Тбилиси хотодо алба хэжэ байнаб. — гэжэ айлшамнай хөөрөөгөө үргэлжэлбэ.

АСАРҺАН фото-буулгабаринуудыень, саанһануудыень харабаб. Выставкэ тухай соносхол, грузин болонород хэлэн дээрэ барлагдаһан уряалай биледүүд «Хүндэтэ нүхэр! — гэжэ уряалай нэгэ билет дээрэ уншанабди. — **Офицернүүдэй Тбилисскэ окружной байшан скульптор, офицер Азаматов Феликс Азимович болон модон дээрэ һиилэдэг мастер, офицер Амоков Владимир Борисович гэгшэдэй бүтээлнүүдэй выставкын нээгдэлгэдэ Танине урина.**

Экспозици хадаа 1975 оной мартын 21-дэ 20 сагта нээгдэхэ». Бэшэгэй хоёр хажууда уран зураашадай дүрэ зурагууд барлагданхай.

Хоёрдохи билет дээрэ иигэжэ бэшээтэй: **«Грузиин Совпрофой Уран һайханай самодеятельностиин республиканска байшан арадай мастер Владимир Амоковой бүтээлнүүдэй выставкын нээлгэдэ Танине урина.**

Выставкэ нээлгэ 1975 оной июниин 16-да 19 сагта болохо.

Махарадзе, 8. Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй байшан».

Үшөө нэгэ документ — Арадай уран зохёолой Ростовско областной байшангай, Арадай искусствын музейн гаргаһан каталог анхаралыем татаба. «Ростовско областиин самодеятельнэ уран зураашадай бүтээлнүүдэй выставкэ» гэжэ тэрэ каталог нэрлэгдэһэн байна. 48 уран зураашадые туруулэн, манай нютагай хүбүүнэй нэрэ дурдагдаһан байна.

Тиихэдэ В. Амоковой зурагуудай, һиилүүр бүтээлнүүдэй выставкэ бүри һаяхан—1976 оной апрелиин 18-да Грузиин ССР-эй Сахерскэ районой соёлой байшан соо болоһон байна. Тэрээн тухай үшөө нэгэ уряалай биледһээ мэдэгдэбэ.

ГРУЗИН болонород хэлэн дээрэ гарадаг газетэнүүд манай нютагай хүбүүнэй бүтээлнүүд тушаа магтаалай үгэнүүдые бэшэһэн байна. «Красная звезда» гэжэ СССР-эй Обороной министерствын түбэй органой 1976 оной январиин 18-най номерто «Офицер—выставкэдэ хабаадагша» гэһэн информаци толилогдоһон байна. **«Медицинын албанай ахалагша лейтенант В. Амоковые 1976 ондо Москвада ВДНХ-да нээгдэхээр хараалагдаһан самодеятельнэ уран зураашадай бүтээлнүүдэй бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадахыснь урнба»** гэжэ тэрэ мэдээсэл соо бэшээтэй.

«Ленинское знамя» гэжэ Закавказска сэрэгэй округой газетын хуудаһанда «Дуугардаг модон» гэһэн бишыхан зураглал ябана (1974 оной августын 30-най номер). Манай нютагай хүбүүнэй бүтээлнүүдые ехэтэ зохидшоон. автор иигэжэ бэшэнэ: **«Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй байшан соо арадай мастер Владимир Амоковой өөрынь выставкэ нээгдэбэ.**

Владимир Борисович — буряад, Улаан-Үдэдэ түрэһэн...

Владимир Борисович балшар наһанһаа модо һиилэхэ дуратай һэн. Буряадай байгаали хүбүүнэй фантазиие тэдхэхэ талаар горитой материал үгэдэг һэн. Хуурай унаһан, модоной элдэб шэлбэ мүшэрнүүд тэрэнэй гарта ороходоо, энеэдэтэйхэн ангууд, хүнүүд болошодог байгаа. Харин эсэгэнь гэртээ элдэб хэрэгсэл — халбага, табаг, шанага, гоёлой тарелкэнүүдые хэдэг һэн. Борис Амоков гэшэ бэрхэ дархан гэжэ суурхадаг бэлэй...»

В. Б. Амоков уран зурагай талаар тусхай һургуули шудалһан хүн бэшэ, харин өөрөө оролдожо, искусствын нюусые бэдэрдэг. Тэрэнэй бүтээлнүүдэй фото - буулгабаринуудые, мүн ерээдүйн скульптурна бүтээлнүүдэй эскизүүдые харахада, геройнуудынь нэгэ газарта зогсошоһон бэшэ, харин мэнэ алхам хэхээ, харайхаяа, гүйхэеэ байһан шэнжэтэй. Тэрээн тухай газетэнүүдтэ толилогдоһон рецензинүүд сооше уншанабди.

«Заря Востока» болон районно газетэнүүд В. Амоковой уран шадабарида һайн сэгнэлтэ үгэһэн байна.

Аяар холо Грузида Буряад ороноо, буряад арадаа суурхуулан, бэеэ дааһан хэдэн выставкэ үнгэргэһэн Владимир Амоков яһала амжалтатайгаар хүдэлнэ. Тэрэ гансашье модон дээрэ һиилэдэг бэшэ юм. Баһа түмэр дээрэ һиилэдэг, мүнгөөр болон эрдэни шулуугаар хутага, зүүдхэлэй элдэб хэрэгсэлнүүдые, гоёолтонуудые бүтээдэг. Тэдэниинь нюдөөрөө харахада, урданай буряад дархашуулан заншал баримталһаншье һаа, өөрын онсо маягтай. Тэрэ бүтээлнүүдтэнь мүнөө сагай, тодорхойлон хэлэбэл, совет үеын амисхал оруулагдаһан байна. Олон бүтээлнүүдынь үльгэрэй баатарнуудһаа баһал удхалагдаһан.

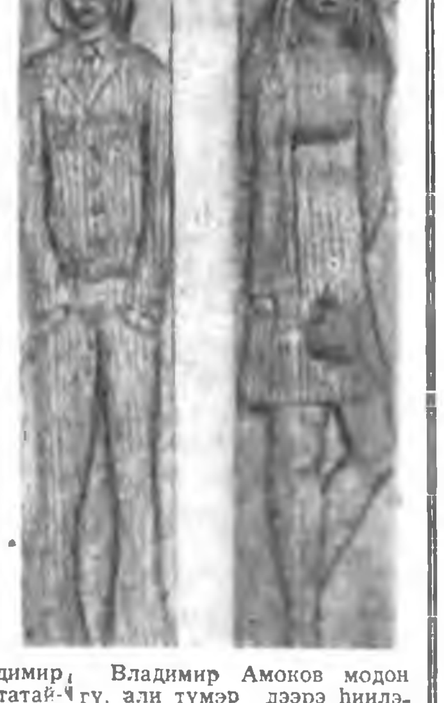

Владимир Амоков модон гү, али түмэр дээрэ һиилэхэһээ түрүүн бүтээлнүүдэйнгээ геройнуудые саарһан дээрэ зурадаг. Гансашье дахин зурадаггүй, харин олон ондоогоор зуража зэргэсүүлжэ үзэдэг

ВЛАДИМИР Амоков өөрынгөө бүтээлнүүдээр түрэл Вуряад ороноо, үльгэр домогыень, үнгэрһэн ба мүнөө сагыень харуулха гэжэ оролдоно. Тэрэ хэзээ нэгэтэ нютагтаа ерэжэ, түрэл оронойнгоо харагшадые модон дээрэ һиилэгдэһэн дуунтаяа танилсуулха бэзэ гэжэ найдагдана

Ц. ДОНДОГОИ.

ОЛИМПИИН

XXI наадануудые

угтуулан

МЕЛЬБУРНҺЭЭ МОНРЕАЛЬ ХҮРЭТЭР

— Ямар һанал бодолтойгоор Монреаль ошохотнайб? — гэһэн асуудалтайгаар манай ороной футболоор суглуулагдамал командын тренернүүд Олег Базилевич, Валерий Лобановский гэгшэдтэ хандахадамнай, «Илалта туйлаха һанаатайбди» — гэжэ харюусаба

Киевһээ 20 модоной зайда оршодог Конча-Заспе гэжэ манай ороной командын һорилго хэжэ байһан газарта энэ хөөрэлдөөн болоо һэн

Хэнэйшье мэдэһээр. Киевэй «Динамо» команда манай ороной суглуулагдамал командын гол хубинь болодог байна. Тиимэһээ ондоо клубуудай түлөөлэгшэдэй командын бүридэлдэ орохонь бэрхэтэй бэшэ гү?

— Үгы ааб даа. Олимпиадада ошохо командын бүридэлдэ ороһон футболист бүхэн тусхай программын ёһоор бэеэ һориһон, мүрысэһэн байна. Гансал Давид Кипиани («Динамо», Тбилиси) СССР-эй чемпионадай наадануудые тон һайнаар үнгэргэжэ, командын бүридэлдэ абтаа. Энээгээр абаад харахада, командын бүридэлдэ орохо ябадал хориггүй байгаа гэжэ мэдэхээр болоно.

— Конча-Заспедэ үнгэргэгдэһэн һорилгонуудай үедэ Москвагай ЦСКА-гай командын Саух, танай командын Мунтян гэгшэд бии һэн.

Тиимэ. Тэдэнэр бидэнэртэй хамта бэлэдхэл гараа Гэбэшье Саух өөрынгөө командын түлөө хэдэн наада үнгэргөөгүй. Тиимэһээ урданаихиһаа муугаар наададаг болоһон байна. Харин Мунтян ехээр гэмтэжэ, операци хүүлээд, командадаа туһаая хүргэхэ аргагүй байшаба гээшэ.

— Юундэ июлиин 4-дэ Монреаль ошохотнайб? Тэндэ аяар июлиин 19-дэ түрүүшынгээ наада үнгэргэхэ бэшэ гүт?

— Маанад июлиин 7-до США-гай Сент-Луиста «Сент-Луис старз», июлиин 11 13-да Чикагада ФРГ-гэй чемпион «Боруссиатай» наадахабди. Эдэ уулзалганууд Олимпиадада бэлэдхэлэймнай һүүлшын шата болохо.

— Ондоо команданууд тухай юу хэлэхэ байнат?

— Олимпиадада эгээл түрүүн наадаха Канадын команда тухай хэлэлтэй. Тэдэнэр нютагайнгаа зоной урда һайнаар наадахые оролдохол байха. Тиимэһээ бэеэ зэһэнги байха хэрэгтэй

Удаань КНДР-эй, Ганын командануудтай уулзахабди. Эдэнэр балайшье шанга команданууд бэшэ мэтэ. Зүгөөр Англида болоһон дэлхэйн чемпионадые һанаад үзэгты. Тиихэдэ КНДР-эй команда италинхидые 1 0 тоотойгоор шүүжэрхёо һэм шуу. Тиимэһээ баһал һэрэмжэтэй байха ушартай болонобди.

Онсолходо, ГДР-эй, Польшын, Бразилиин команданууд бусадһаа булюу байха хаш. Юуб гэхэдэ, бүридэлыень абаад харахада, ехэ һонирхолтой. Һайнаар наададаг футболистнууд олон. Гадна, һүүлэй үедэ амжалтатай ябана ха юм.

— Олимпиадада хэд ошохонь хаб?

— Эдэнэр лэ даа. Вратарьнууд В. Астаповский, А. Прохоров, хамгаалагшад В. Трошкин, М. Фоменко, С. Решко, М. Матвиенко, В. Звягинцев, хахад добтологшод А. Коньков, В. Колотов, Л. Буряк, В Веремеев, А Минаев, добтологшод О. Блохин, В. Онищенко, Д. Кипиани, Л. Назаренко, В. Фёдоров. Эдэнэр бултадаа 1956 ондо. Мельбурнда туйлагдаһан ехэ илалта тухай һайн мэдэнэ.

А. ГОРБУНОВ.
ТАСС-ай корр.

Телефон телеграф радио

ХИЛЫН СААНАҺАА

БЕЛГРАД.

И. БРОЗ ТИТЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци шухала хэрэг болоно. Манай түби дээрэ эб найрамдал хангахын аюулгүй байдал, харилсаа холбоо тогтоохын, социальна дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэлэй гол шухала асуудалнууд энээн дээрэ хаража үзэгдэһэн байгаа гээд СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ, СФРЮ-гэй президент И. Броз Тито, Берлинһээ Белградта бусажа ерэмсээрээ, мэдүүлһэн байна

Нёдондо Хельсинкидэ туйлагдаһан үгээ ойлголсолгые дары түргөөр бэелүүлхын тула Европын ниитэ ба политическэ хүсэнүүдтэй хамта шэнэ оролдолго гаргахые Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд хүсэжэ байһанаа харуулба гээд тэрэ тэмдэглээ.

Коммунис партинуудай элдэб хараа зорилгонуудые аша туһые хүндэлжэ, үнэн сэхэ хөөрэлдөөнэй болоһон ушар энэ конференциин онсо шэнжэнь болоно.

Конференциин дүнгүүдээр оидэ сэдьхэлээ хананабди. гэжэ И. Броз Тито хэлээ. Демократи болон социализмын түлөө, эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө, Европо түбидэ адли тэгшэ эрхэтэй харилсаа хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй харилсаае хүгжөөлгэдэ тэрэ шэнэ түлхисэ болохо байна.

БУХАРЕСТ

РКП-гэй ЦК-гай шиидхэбэри

ТАСС

Румыниин Коммунис партиин Центральна Комитет шиидхэбэри баталан абаба. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэ болоһон конференци энэ түбиин арадуудай ажабайдалда, Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ шухала удха шанартай хэрэг болоо гээд энэ шиидхэбэри дотор тэмдэглэгдэнэ. РКП-гэй ЦК конференциин оршон. байдалда, үгээ ойлголсолгодо, нэгэ нэгээ хүндэлэлгэдэ үндэр сэгнэлтэ үгэнэ. Ниитэ оршон байдалда үнгэрһэн конференци Европо түбидэхи, бүхы дэлхэй дээрэхи гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ һайнаар нүлөөлһэн байна.

НЬЮ ЙОРК

ГЭС Холлой эльгээһэн бэшэг

ТАСС

Холбоото Штадуудай байгуулагдаһаар 200 жэлэй ойтой дашарамдуулан, США-гай Коммунис партиин Генеральна секретарь Гэс Холл американ арадта бэшэг эльгээбэ. Сэрэгэй гаргашануудта мүнгэ һомололгые хороожо, эндэһээ гараһан мүнгэ зөөрие социальна асуудалнуудта гаргашалбал таарамжатай һаин гэжэ правительствын урда эрилтэ табихыень тэрэ американецуудые уряалһан байна. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха, үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые сараха, демократида зүрюу харша хуулинуудые болюулха шухала гэжэ энэ уряа дотор хэлэгдэнэ.

БЕЙРУТ

Жагсаалда хабаадагшадые хэһээбэ

ТАСС

Израилиин булимтаралые буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, араб зон Иордан голой баруун бэедэ хүсэтэ жагсаал хэбэ. Үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ сэн гые үшөө 8 процентээр хүндэрүүлхэ тухай Тель-Авивай шиидхэбэрие буруушаан эдэнэр жагсаал хэһэн байгаа

Эндэхи Наблус хотын жагсаалда хабаадагшадые солдадууд буудажа үлдэн намнаһан байна. Энэ үедэ арбан зургаатай араб хүбүүн Надаль Шантур алуулһан тэрэнэй 30 нүхэд алуулһан байгаа Израилиинхид зуун хүниие барижа хаагаа.

ЛИМЭ

ПЕРУДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Ороной бүхы дэбисхэр дээрэ онсо байдал тохёолдобо гээд Перугай Министрнүүдэй Совет соносхобо. Бүхы засаг захиргаан сэрэгэй округуудай командалагшанарта дамжуулагдан үгтөө. Онсо байдалые сахихын тула шухала хэрэгтэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд Сэрэгэй министерствэдэ, Авиациин, Далайн-сэрэгэй флотой, Дотоодын хэрэгүүдэй ба полициин министерствэнүүдтэ даалгагдаа

Ороной зарим районуудта тодорхойлон хэлэхэдэ, Лимэдэ хархис ба хэтэрмэ зүүнэй хэлбэрилтэй хүсэнүүдэй гурим буса, правительствэда эсэргүү ябадал гаргахадань, нимэ хэмжээнүүдые абаха ушартай болоһон байна Экономическа бэрхэшээл түбэгүүдые гаталан дабахын тула хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые абаха правительствын шиидхэбэрие эдэнэр ламбаашалһан байха юм.

Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшэ, сэрэгэй министр Хорхе Фернандес Мальдонадо хархис хүсэнүүдэй харата ааша ябуулгануудые эрид шүүмжэлээ. Тэрэ национальна радио ба телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ правительствын хэмжээнүүдые ойлгохыень улад зониие уряалба

РИМ

ИКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Италиин Коммунис партиин ЦК-гай пленум эндэ болобо. Италидахи политическэ байдал ба парламентын һунгалтын һүүлээр тэрэнэй хараа түсэбүүд тухай ИКП-гэй хүтэлбэриин гэшүүн Дж. Кьяромонтегэй хэһэн элидхэлые заседанида хабаадагшад шагнажа, зүбшэн хэлсээ.

Пленум тогтоол баталан абаба. «Компартиин ехэ илалта туйлаһан парламентын һунгалтын дүнгүүдые хараада абажа, Италиин урда табигдаһан зорилгонуудые, шухала асуудалнуудые ИКП болохотой руунь шиидхэхэ зэргэтэй» гээд тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци тухай тогтоолые ИКП-гэй ЦК-гай пленум баталан абаба. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэ болоһон конференциин хүдэлмэрие, дүнгүүдые сэдьхэлээ ханангяар угтажа, тэрээн дээрэ партиин делегациин хэһэн ажал ябуулгые ИКП-гэй ЦК ба ЦКК һайшаана гээд тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ

РИМ

КОММУНИСТ ҺУНГАГДАА

ТАСС

Италиин Компартиин хүтэлбэриин гэшүүн Пьетро Инграо Италиин парламентын депутадуудай палатын түрүүлэгшээр һунгагдаба. Шэнэ бүридэлэй палатын июлиин 5-да болоһон түрүүшын заседани дээрэ дуугаа үгэлгын дүнгүүдээр тэрэ энэ үндэр дээдын тушаалда һунгагдаһан байна. Һунгалтада хабаадаһан 613 депутадай 488-ниинь тэрэнэй кандидатурые дэмжээ.

Июниин 20—21-дэ үнгэргэгдэһэн парламентын һунгалтын үедэ Италиин Коммунис партиин һүүлэй гушан жэл соо эгээл ехэ амжалта түрүүшынхеэ туйлаһанай ашаар ИКП-гэй түлөөлэгшэ Италиин парламентын хоёр палатын нэгэдэй түрүүлэгшын тушаалда һунгагдаха аргатай болоһон байна

ЛОНДОН

Угандын аэродромдо добтолбо

ТАСС

Кампалаһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Израилиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй гурбан самолет Угандын газар дайда руу добтолон оробо. Эдэнэр зэбсэгтэ бүлэг хүнүүдые буулгаһан байна. Һаяхан хүнүүдтэйнь буулгагдажа, «Эр-франс» самоледой бари саанда байһан Энтеббе аэропортдо эдэнэр добтолһон байгаа. Буудалдаанай үедэ самоледые эзэмдэһэн хүнүүд алуулаа. Аэродромдо ниилээд ехэ хохидол ушаруулагдаа, түлишэтэй склад тэһэлэгдээ, Угандын хэдэн самолет һандаагдаа.

ПОРТ-ЛУИ. (ТАСС). Африкан нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) гэшүүн оронуудай гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой ассамблей эндэ болоно байна. Израилиин сэрэгшэдэй Энтеббе аэропортдо зэрлиг муухайгаар добтолһон ушарые ассамблейдэ хабаадагшад эрид буруушаагаа.

Угандын президент Иди Аминай бэшэг ассамблейн июлиин 4-нэй заседани дээрэ уншагдаһан байна гээд ОАЕ-гэй түлөөлэгшэ эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдээсэбэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июлиин 7-һоо июлиин 11 болотор

СРЕДА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон». Урда Ази. 12.35 — «Бидэнэр хатарнабди дууланабди» (үнгэтэ). 12.50 — «Үхибүүдтэ—фильм». «Братья Комаровы». 13.50 — «Манай ажаһуудалай үдэрнүүд» — баримтата фильм. 14.40 — Ф Лист. «Оркестртэй наадаха фортепьяннын концерт» (үнгэтэ). 15.00 — «Семнадцать мгновений весны (2-дохи сери). 16.10 — «Хүн ба хуули». 16.40 — Белоруссиин арадай хатарай ансамблиин концерт (үнгэтэ). 17.05 — Футбол. «Динамо (М) — «Арарат» (Ереван). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Телевизионно һонин. 18.50 — «Факел». «Бидэнэй шэлэдэг харгынууд». 19.30 — «НТИ хүдөө ажахыда».

«Орбита». 20.00 — «Оренбург — СССР-эй баруун хилэ хүрэтэр» — телеочерк (үнгэтэ). 20.30 — «Бүмбэрсэг дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Семнадцать мгновений весны» (2-дохи сери). 22.35 — «Хүн ба хуули». 23.05 — «Хатарай дүрэнүүд» (үнгэтэ). 23.50 — «Спортлото» наадалга. 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Семнадцать мгновений весны» (2-дохи сери). 19.40 — Ф Лист. Оркестртэй наадаха фортепьяннын концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Прогресс» — гележурнал

ЧЕТВЕРГ, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.40 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди» (үнгэтэ). 11.05 — «Хатарай дүрсэнүүд». 11.50 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Хүүгэдэй хүгжэмтэ театр» (үнгэтэ). 13.55 — Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүдэй программа. 14.50 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 15.00 — «Семнадцать мгновений весны» (3-дахи сери). 16.10 — П. Чайковский. «Ромео ба Джульетта» — увертюрэ-фантази. 16.30 — «Миг тьмы не ослепит нас» — баримтата фильм (ГДР) 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Буряадай оперо, баледэй театраи баледэй артист Б. Васильевай концерт. 18.50 — Телевизионно һонин 19.10 — «Институт ба үйлэдбэри»

«Орбита». 19.50 — «Танай һанамжа» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 Забһарлалга. 21.25 — «Семнадцать мгновений весны» (3-дахи сери). 22.30 — «Миг тьмы не ослепит нас» (ГДР). 23.50 — «М. Рейзен дуулана» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Семнадцать мгновений весны» (3-дахи сери). 19.40 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ)

Улаан-Үдэ. 19.50 — «Басагадай дуу аялганууд» — фильм-концерт. 20.15 — «Уран зохёолшодой дүрсэнүүд». Ч-Р. Намжилов.

ПЯТНИЦА, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.45 — Уряалай онтохонуудай нютагта. 11.20 — Ород дуунуудай концерт. 11.50 — Забһарлалга 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Һайн эд бараа элбэгээр гаргаха». 12.40 — «Хүхюун нотохонууд» (үнгэтэ). 12.55 — «Үхибүүдтэ—фильм». «Повесть о лесном великане» (үнгэтэ) 14.10 — Баримтата фильмүүд харуулагдаха. 14.55 «Семнадцать мгновений весны» (4-дэхи сери). 16.10 — «Социалис шэнжэ шарай ба арадай баян бардам байдал» (3-дахи дамжуулга, үнгэтэ). 17.10 — «Хүгжэмтэ абонимент» (үнгэтэ) 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Монголой арадай революциин илалтын 55 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга (буряадаар). 19.25 — Телевизионно һонин.

«Орбита» 19.45 «РСФСР-эй Верховно Советэй депутадууд хөөрэнэ» (үнгэтэ). 20.00 — «Надежда Павлова Вячеслав Гордеев хоёр хатарна» (үнгэтэ) 20.30 — «Бидэнэр һургуули дүүргэбэбди» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.25 «Семнадцать мгновений весны» (4-дэхи сери). 22.40 «Социалис шэнжэ шарай ба арадай баян бардам байдал» (3-дахи дамжуулга). СССР-эй элүүрые хамгаалгын министр Б. В. Петровский дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 23.40 — П Чайковский. «Ромео ба Джульетта» — увертюрэ-фантази (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Черноморец» (Одессэ) (үнгэтэ).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — «Семнадцать мгновений весны» (4-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Улаан-Үдэ — хотын программа. 20.25 — Энээниие бултан мэдэхэ ёһотой» гэһэн дамжуулга.

СУББОТО, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.20 — «Таанарта түрэлхидтэ». 11.50 — Забһарлалга 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 12.40— «Үхибүүдтэ—фильм». «Гансаардаһан шоно» (үнгэтэ). 14.00 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа (үнгэтэ). 14.30— «Помбо» — уран һайханай фильм. «Сегодня вечером, Фернандель» гэһэн серииһээ (Франци-Итали) (үнгэтэ) 15.15 — «Очевидное-невероятное» (үнгэтэ). 16.15 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А Жуков уласхоорондын байдал тухай хөөрэнэ (үнгэтэ). 17.00 — Футбол. ЦСКА — «Черноморец». 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Семнадцать мгновений весны» (5—6-дахи сери). 20.50 — Баримтата фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Дуун — маанадтай ходол хамта» — Украинын ССР-эй габьяата артистка София Ротару хабаадалгатай фильм-концерт. 22.10 — «Совет-француз хани харилсаан бэелүүлэгдэнэ» (үнгэтэ). 22.25 — Хүнгэн атлетикээр СССР-эй Францин Олимпиин командануудай мүрысөөн. Парижһаа дамжуулагдаха (үнгэтэ). 23.15 — Хүгжэмэй һонин (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 09.20 — Һурагшадта — «Горн» программын тусхай дамжуулга. 09.55 — «Уран һайханай бүлгэм» — телевизионно суглуулбари.

«Орбита». 10.40 — «Зохеон байгуулагшадай съезд» — баримтата фильм (үнгэтэ) 11.50 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 «Совет-француз хани харилсаан бэелүүлэгдэхэ» (үнгэтэ). 12.25 — Хүнгэн атлетикээр СССР-эй, Францин Олимпиин командануудай мүрысөөн. Парижһаа дамжуулагдаха (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — Мүнөөдэр — загаһашадай үдэр» (үнгэтэ). 14.30 — Загаһашадай үдэртэ зорюулагдаһан концерт (үнгэтэ). 15.30 — «Эхилэн зурахада»— мультфильм (үнгэтэ). 15.40 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 16.10 — «Кино болгон буулгагдаһан уран зохеолнууд». «Вольница». 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — Семнадцать мгновений весны» (7-дохи сери). 19.45 — Зохеон байгуулагшадай съезд» — баримтата фильм (үнгэтэ). 20.50 — Л. Харитонов дуулана (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Хүдөөгэй час. 22.25 — Аялга «Александра Пахмутовагай дуунууд». Фильм-концерт (үнгэтэ). 23.00 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

УНШАГШ hонирхохо байхат

БААТАР ТҮРЭБЭ

ТҮРҮҮШЫНГЭЭ ... рэһөөрнь Ярославлиин 1-... клиническэ больницын ... лалгын отделениин вра... Татьяна Дмитриевае ... шалхадаа, иигэжэ шогло...

— Хүбүүнтнайшье хүл... ябаад, гэртээ ошохоор ... томо хүн ха даа.

Үнэхөөрөөшье, энэ ... ухибүүн ёһотойл баатар ... болоно. Тэрэ 7 килограмм ... грамм шэгнүүртэй, 68 ... метр үндэртэй.

Ярославлиин түлишын ... паратурын заводой хүдэ... лэгшэд слесарь-таб... Юрий Васильевич ба х... лаборант Татьяна Алекс... вна Дмитриевтэн ородой ... гэр домогто баатар Алеша ... повицой хүндэлэлдэ хүб... Алеша гэжэ нэрлэбэ.

ОРОИДОНЬ ГАРАБАШЬЕ...

ДЭЛХЭЙ дээрэхи эгээл ... дэр уулын оройдо—түбэй ... малайдахи Джомолунг... (далайн уһанай нюруу һаа ... шэ 8.848 метр үндэртэй) о... оо гараһан Англиин аль... стнууд ехэ хүшэр бэрхэшээ... оробо ... Англиин армиин ... жант Джон Стоукс, ... Мишель Лэйн ... һоонь доошоо буужа ябата... палхи шуурганда дээрэ ор... жо, саһанай агы нүхэн соо ... нохо баатай болоһон байга...

Шадал тэнхээгээ гээһэн, ... оэпэн эдэнэр үглөөгүүр ... лагерьтаа хүрэһэн байха... Гэбэшье экспедицидэ ехэ ... аюул тохёолдобо. Экспеди... гэшүүдэй нэгэн Дэвид Т... сон хабсагайн хоорондохи ... мэдхэ нүхэ руу унажа, ... рон һалаа.

Джомолунгмын оройдо хэ... олон хүнэй гаража, түрүү... гарагшые нэрэ хүндые ... баалдаад» байхадань, хүн... юундэ тэрэнэй оройдо га... хые иитэрээ оролдоно гээ...

Англиин экспедицидэ хаб... дагшадаи нэгэн лейтен... Джон Пинок энэ асуида... иигэжэ харюусана: «Шу... бэрхэ, сулхэ, һүбэлгэн ухаа... байха, алдуу эндүүгүй тодо... ринаар замаа тодорхой... эрилтэнүүдые энэ үндэр о... табидаг байна. Альпинист ... хэндэ энэ үндэр онсо өө... пэлгэшэгүй туршалга боло... юм».

2400 ЖЭЛЭИ ҮЕЫН ТАМГА

КАЗАХСТАНАЙ ниислэ... то шадархи 36 метр диа... тэй эртэ урдын добуунда Т... Шаман хасуури модоор ... шагдаһан хуурсаг олдоб...

Алма-Атагай археологи... тодорхойлһоной ёһоор, 2... 2400 жэлэй урда тээ энэ х... лүүлгэ хэгдэһэн байгаа. Х... рэй камера сооһоо бүһын ... таар хэгдэһэн 500 шахуу ... жэхэн горьё олдобо. Эдэ го... ёнүүдынь киидэжэ ябаһан ... радсгайн, ангуушанай но... годлиин дүрсэтэй байха ...

Үльгэр домогто ороһон да... тай ан арьяатанай тухэл ... сэтэй өөрсэ шухаг шабар т... га эндэ олдобо. Эзэнэйнь ... соёл болбосоролтой, үндэр ... шаал хэрэгэмтэй байһан ... хайнь тэрэ гэршэлнэ.

СОЛОМОН ХААНАЙ БУЛАША

САУДОВСКА АРАВИ... хүдэлжэ байһан геоло... Аравиин хахад аралай эл... сооһоо Соломон хаанай до... суудда ороһон алтан бул... олобо. Энэ булашань «Оф... гэжэ нэршэһэн байгаа. Түү... шэдэй баталһанай ёһоор, эр... урда сагта дэлхэй дээрэ о... борилогдон абтаһан алт... хахад хубинь эндэ бии ба... бшуу.

Энэ булаша үнэтэй сэнт... гэжэ мүнөөшье хүрэтэр то... логдодог юм гээд мэргэжэлт... тэмдэглэнэ. Меккэ, Медина... тонуудай хоорондо байдаг эр... тэ урдын ашагта малтамал... элоуурилэн ашаглахыень зүб... шөөхэ гүйлтатайгаар габаады... ... фирмэнүүд Са... довска Аравида хандаһанш... байха гээд «Ньюсуик» ... американ журнал мэдээсэн...

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда «Хүдөөгэй автоклуб» — түрүү бэшэг. «Мүрысөөнэй ябаса тухай» — суглуулбари. «Шангууд барюулагдаа» — М. Хензыхеновой корреспонденци. «Эб найрамдал хамгаалха» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Шалгалтын бригадын материал.

Хоёрдохи хуудаһанда «Һэльбэн шэнэлэлгын ап... урэ» — А. Володиной статья. Буряад орондо авиациин мүндэлһэн ойе угтуулан. «Вертолетчигууд» — В. Багониной статья

Гурбадахи хуудаһанда «Агитбригадын наадан зу... гаа» — П. Гаазай статья. Улаан-Үдээ үндэр соёл культурын хото болгое! «Ажаһуудалан албан ямар байхаб?» — шалгалтын бригадын материал. Хэлын саана. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда «Хэн хаана һурахаб?».

Редакторай орлогшо
П. Н. НИМАЕВ.

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР • Н 03601. Заказ № 00667.